

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

"LE ZNAČAJNIM LJUDEM LAHKO ZAUPAMO VODENJE DRŽAVE..."

LETNIK XLVII

JANUAR-FEBRUAR 1997

POSEBNA SVETOVNA ZIMSKA OLIMPIJADA V KANADI.

Prizor otvoritvene proslave v SKY DOME

V začetku februarja letos je bila Kanada gostiteljica specialnih olimpijskih iger, kjer je prisostvovalo 2500 tekmovalcev iz 88 držav vsega sveta. Idejo za te igre je že leta 1961 imel dr. Frank Hyden, ki je bil zaskrbljen, da se duševno bolna mladina fizikturno ne udejstvuje. Vsekakor je ta ideja navdušila ustanoviteljico olimpijskih iger go. Eunice Kennedy-Shriver (sestra bivšega predsednika Z.D.A. - J.F. Kennedija), ki je imela tudi duševno prizadeto sestro. Prve specialne olimpijske igre so bile v Chicagu leta 1968 in od takrat naprej je pri teh igrah sodelovalo že več kot milijon tekmovalcev in prostovoljcev po svetu. Geslo teh iger pa je: "O, da bi zmagal! A če ne morem zmagati, naj bom pogumen pri tem poizkusu!" Koncem januarja je slovenska skupnost z velikim navdušenjem sprejela 16 tekmovalcev in spremljevalcev iz raznih krajev Slovenije. Vseslovenski odbor in Belokranjski odbor so jim pripravili 30. januarja večerjo, s kratkim kulturnim programom. Skavti in skavtinje so z olimpijci zamenjali značke, vsi pa smo jim želeli veliko uspeha.

V nedeljo 2. februarja je bila otvoritev v Sky Dome v Torontu, katere se je udeležilo veliko število Slovencev ki so navdušeno pozdravili naše tekmovalce s ploskanjem in z vzkliki, ko so predstavili Slovenijo. Olimpijce so pozdravili provincijalni in državni predstavniki in ustanoviteljica teh iger go. Eunice Kennedy-Shriver ter Nadja Comaneci, ki je dobila zlato medaljo v gimnastiki na olimpijskih igrah leta 1976. Nato se je otvoritev na daljevala s kulturnim programom.

Pod vodstvom organizatorjev so pričeli tekrovati v Collingwood-u v alpskem smučanju, kjer so dobili slovenski tekmovalci 12 medalij v alpskem smučanju in 13 medalij v teku (8 zlatih, 8 srebrnih in 9 bronastih). S ponosom in solzami v očeh smo sledili na televizijskih novicah, ko je prejel prvo zlato medaljo za Slovenijo Karli Kranjc (tek 5 km) in kako navdušeno in spontano je objel svojega trenerja kar med programom podeljevanja medalij. Upamo, da naši gostje ne bodo pozabili Niagarskih slapov, C.N. Tower - najvišjega stolpa na svetu, igre košarke Raptors v Sky Dom-u (kapaciteta preko 60.000) in toplega sprejema in dobrih želja Slovencev v Torontu in Hamiltonu.

V soboto 6. februarja pa smo se zbrali z veleposlanikom g. Marjanom Majcen-om in njegovo soprogo v dvorani Brezmadežne v New Torontu in se tam poslovili od olimpijcev. Zahvala za tako dobro pripravljeno ekipo in za tako disciplinirane športnike gre direktorju Marjanu Lačen-u, tehničnemu direktorju g. Tomažu Jerebu in športnemu direktorju g. Ljubo Miličeviću, trenerjem in vsem do ma in tu v Kanadi, ki so na kakeršenkoli način pripomogli k predstavi Slovenije k veliki družini olimpijskih držav. Spomniti pa se moramo v Sloveniji obstoječega gibanja "Vera in Luč", to je gibanje za starše, ki imajo duševno prizadete otroke in uršulink, ki so že pred 60-timi leti skrbele za take otroke.

Čestitke in iskrena zahvala pa gre vsem športnikom, ki so nam vsem pokazali ne samo moči mišic ampak delavnost in moč duha!

Ema Pogačar, predsednica Slovensko-Kanadskega-Sveta.

KAREL KRANJC, ZMAGOVALEC

ZLATE MEDALJE V Cross country

ELVIS STOJKO

Elvis Stojko večkratni svetovni prvak v umetnem drsanju je v Hamiltonu, Kanada potrdil svoj primat, ko je kot prvi drsalec na svetu v tekmovalju napravil QUADRUPLE SKOK, takoj nato pa "TRIPLE". Stojkov oče je Slovenec.

PRIMOŽ PETERKA

Brazde 13. febr. 97.

Setovna zvezda PRIMOŽ PETERKA prvi Slovenec čez 200 metrov

V odločilnem nedeljskem nastopu je poletel rekordne 203 metre.

Tauplitz - Bad Mitterndorf - Za Primoža Peterko v smučarskih skokih ni preprek. Tudi krstni nastop na smučarskih poletih za svetovni pokal na Kulmu v Avstriji je opravil blesteče: po sobotnem 3. mestu je v nedeljo konkurenco najboljših skakalcev na svetu s prvim slovenskim poletom čez 200 metrov, prepričljivo ugnal in še za 100 točk povečal naskok pred odsotnim Nemcem Dieterjem Thoma v skupni razvrstitvi.

Oba dneva poletov na Kulmu sta bila na sploh zelo uspešna za naše zastopstvo, saj smo oba dneva imeli v finalu kar po štiri skakalce.

DOBRA EKONOMIJA JE ODVISNA PREDVSEM OD MODRIH IN ZNAČAJNIH POLITIKOV TER POŠTENIH LJUDI. LE ZNAČAJNIM LJUDEM LAHKO ZAUPAMO VODENJE DRŽAVE, NAŠIH SKUPNIH ZADEV. MODROST IN ZNAČJ STA STVAR NOTRANJEGA, DUHOVNEGA ŽIVLJENJA, KI SE URAVNAVA PO VREDNOTAH. DEMOKRACIJA JE ZATO EDINI SMISELNI NASLEDEK SMISELNO UREJENEGA, PLURALNEGA STVARSTVA.

Celovški Zvon, December 1996 iz clanka "Konec Politike" Igor Senčar, st. 46.

ŽARE PREGELJ

slovenska
DRŽAVA
FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates:
\$15.00 per year
\$1.50 single issue
Advertising: \$0.45 per agate line

Member of Multilingual Press
Association of Ontario

Member of Canadian
Multilingual Press Federation

Owned and published monthly by Slovenian National Federation of
Canada

Letnik in Izdajatelj Slovenska Narodna Zveza v Kanadi
646 Euclid Ave., Toronto, Ontario M6C 2T5

Edited by Editorial Board

Ureju je konzorcijska Slovenska Država

Zastopnika:

Slavko Skoberne
España 1316
Castelar (1712)
Prov. Buenos Aires
Argentina

Ludvik Jamnik
79 Watson Ave.
Toronto, Ontario
M6S 4E2
Kanada

TELEPHONE # (416) 766-4848
FAX # (416) 766-7088

Letna naročnina: Za Kanada in ZDA \$15.00. Za Argentino in Brazilijo
po dogovoru; Anglija, Avstrija, Avstralija, Francija in druge države
\$12.00 U.S. Po letalski pošti po dogovoru.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno da bi se avtorjeva
naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in
izdajatelja.

S podpisom sporazuma med LDS in SLS o skupnem sodelovanju v Vladi RS so se v slovenskem političnem prostoru prišla odpirati nova, do sedaj še nedivna obzorja.

Odločitev glavnega odbora SLS je bila zelo težka, po oceni mnogih najtežja odločitev v zgodovini SLS. Vkolikor bo državni zbor podprl predlog vlade z ministrskimi kandidati SLS, bo naša stranka dobila priljubljenost, da s politiko strpnega premagovanja nasprotij med levo in desno politično stvamostjo sproži pomembne premike v slovenski politični miselnosti.

Brez spremembe političnega pristopa pri razreševanju ključnih problemov v slovenski družbi, LDS in SLS ne bosta mogli uspešno sodelovati v vladi, saj sta stranki v mnogočem zelo različni in marsikdaj popolnoma nasprotnih interesov.

Sprememba pristopa je lahko le politika strpnega premagovanja nasprotij, kot alternativa popolnemu političnemu spopadu, ki sta ga z vztrajanjem na nerealnih

zahtevah za oblikovanje vlade z večino pomladnih strank ob hkratni izgubi večine v državnem zboru, zagovarjali predvsem dosedanja partnerici SDS in SKD.

Nedvomno je politika popolnega spopada vodila le k predčasnim volitvam, ki bi v najboljšem primeru šele čez štiri mesece pripeljala do izvolitve nove vlade in še takrat bi obstajala karprecejšnja možnost, da se ponovi sedanji volilni rezultat ali poslabša razmerje v škodo pomladnih strank.

Glede na dejstvo, da prizadevanja za oblikovanje vlade, v kateri bi sodelovale vse tri stranke slovenske pomladi, niso bila uspešna, se je vodstvo SLS odločilo dati prednost predvolilnim obljubam in vstopiti v vlado z navidez nemogočim dejanjem: ponuditi roko nasprotniku.

SLS gre naprej s trdno samozavestjo, da bo v vladi vestno in pošteno uresničevala svoj program in podpirala vse tiste rešitve, ki bodo predvsem koristne za Slovenijo in njene državljane, če pa to ne bo mogoče, bo iz vlade pokončno izstopila.

SLS RAZBILA POMLADNO KOALICIJO

Dalje na strani 3

17. februarja sta mandatar za sestavo nove slovenske vlade Janez Drnovšek (Liberalna demokracija Slovenije) in Marjan Podobnik (predsednik Slovenske ljudske stranke) podpisala sporazum o sodelovanju njunih strank v novi vladi. Tako je vzpostavljena nova strateška os LDS-SLS. LDS bo imela deset ministrov, SLS pa devet. Ti dve stranki bo podprl še Desus, ki ima v državnem zboru pet poslancev. Desus je bil na teh volitvah umetna stranka, ki so jo postkomunisti sestavili zato, da pobere čimveč upokojskih glasov. Če je bil velika prevara prejšnjih volitev Jelinčič s svojo SNS, je zdaj to bil Desus.

Vse tri stranke novega vladnega predloga imajo skupaj 52 glasov. V opoziciji bodo Janševa SDS in Peterletova SKD ter Kocijančičeva ZL in Jelinčičeva SNS.

Do tega najnovejšega velikega presenečenja na slovenski politični sceni je prišlo potem, ko 6. februarja ni bil potrjen Drnovškov predlog vlade, ki so jo predstavljali člani »levega« bloka. Eden od njihovih poslancev je glasoval proti in po glasovanju je bilo veliko ugibanja o tem, kdo bi to bil in zakaj je to storil. Čeprav je Drnovšek hotel sestaviti vlado s samo enim glasom večine, bi lahko ta vladala obstajala precej dolgo, saj so se poslanci, ki so v strankah naslednicah komunistov, doslej izkazali kot zelo disciplinirani poslanci in bi torej vlada lahko dolgo vladala z minimalno večino.

Že takoj, ko so propadla pogajanja o tako imenovani vladi narodne enotnosti, ki jo je predlagal Marjan Podobnik, je začel Podobnik izjavljati, da je razočaran, ker do te vlade ni prišlo, in da se ne bo več pogajal v imenu pomladnih strank. 6. februarja, ko je bila v državnem zboru razprava o predlagani vladi, se se začele med razpravljanjem poslancev SDS in SKD na eni strani ter SLS na drugi kazati precejšnje razlike. Medtem ko so poslanci SDS in SKD dokaj jasno in ostro opozarjali na značilnosti povsem »leve« vlade, ki bi jo dobili, so poslanci SLS bili v svojih razpravah precej mlačni. Naslednji teden se je Marjan Podobnik intenzivno dogovarjal z Janezom Drnovškom in konec tedna (14. februarja) je bilo jasno, da gre SLS na pot skupaj z LDS. Marjan Podobnik je v tem času dajal dokaj zmedene izjave. Poudarjal je, da mu je žal, ker v vlado ni mogel pritegniti Janševe SDS in Peterletove SKD, čeprav je s temi izjavami šlo za sprenevedanje, saj Drnovšek ne bi pristal, da bi vlado sestavljala njegova LDS na eni strani in tri stranke pomladi na drugi. Podobnik je tudi izjavljal, da ni bilo nobene druge možnosti, zato se je njegova SLS odločila za vstop v vlado ter za »povezovalno vlogo«.

To, da ni bilo nobene druge možnosti je seveda največja neresnica, s katero poskuša zdaj Marjan Podobnik ogoljufati Slovence. Nastala naveza LDS in SLS je najslabša možnost. Tudi, če bi bil izvoljen prejšnji Drnovškov predlog vlade, to ne bi bilo tako slabo, saj bi bila to krhka vlada s katero bi se lahko dogajalo marsikaj, pa tudi odgovornost bi padala samo na postkomuniste. V opoziciji pa bi bile vse tri pomladne stranke trdno povezane.

Zdaj pa je Marjan Podobnik razbil pomladno koalicijo in raje šel z nasledniki komunistov. Podobno zgodbo smo morali gledati že po prejšnjih volitvah, ko je šla z Drnovškom Peterletova SKD (s štirimi poslanci Janševe SDS), toda takrat so tri pomladne stranke imele samo 29 poslancev, zdaj pa so jih imele (potem ko je prestopil Pucko) 44. S tem rezultatom v državnem zboru bi morale pomladne stranke iztisniti maksimum. Cela dva meseca po volitvah so sicer zagotavljale, da imajo večino (da so pridobile koga iz »levega« tabora) in da bodo one sestavile vlado, toda ne le, da niso uspele pridobiti nikogar, predsednik države Milan Kučan je za mandatarja predlagal Janeza Drnovška, svojega političnega enojajčnega dvojčka, poleg tega pa so postkomunisti uspeli pridobiti poslanca SKD Cirila Pucka ter z njim večino v državnem zboru (volilni rezultat je namreč bil 45 proti 45).

Že pred volivami so postkomunisti veliko pozornost dajali Podobniku ter njegovi SLS. Najbolj leva občila so o Podobniku pisala dokaj prijazno in z njim pogosto delala intervjuje. Zaradi tega mi je lani enkrat poleti zabrusil, da ga ne skrbi preveč, če *Slovenec*, predvsem pa *Mag*, o njem ne pišeta preveč prijazno, saj televizija in druga občila dovolj dobro pišejo o njem. Pravo ofenzivo pa so Drnovšek ter »leva« občila okoli Podobnika delala po volitvah. Na vse pretege so snubili SLS, da zapusti Janšo in pomladni trojček ter se pridruži LDS.

Tisto, kar nas je najbolj zmedlo, je, da je Marjan Podobnik ves ta čas pogosto in dokaj trdno dajal izjave o trdnosti koalicije treh pomladnih strank. Še decembra se je zaklinjal, da SLS sama ne bo zapustila pomladne koalicije. Zdaj je požrl izredno veliko število svojih izjav ter številna načela, ki jih je ves čas poudarjal. V zadnjih izjavah sicer govori, da se bo za pomladni program zavzemal v vladi z Drnovškom, toda v to verjetno verjame le on sam. Zadnje dni, ko so potekali zadnji dogovori z Drnovškom, je govoril, da bo z LDS sklenil obširno koalicijsko pogodbo, v kateri bodo zapisani pogoji SLS. Toda vse te njegove izjave služijo samo za slepilne manevre. Kruta resnica je, da bo zdaj vlogo figovega lista v postkomunistični vladi namesto SKD igrala SLS. SLS bo prav malo od tega, kar zdaj obljublja, lahko uresničila v vladi. Njeni ministri bodo igrali vlogo uradnikov. Čeprav sta Kocijančičeva ZL in Jelinčičeva SNS v opoziciji, je to stanje le na formalnem nivoju, v resnici je »levi« blok trdno skupaj. S pridobitvijo SLS si je za nadaljna štiri leta zagotovil razmeroma mirno vladanje. V tem času bodo nasledniki komunistov dokončali vse glavne tranzicijske procese, kot so lastninjenje ter trdna izgraditev vseh kadrovske kombinacij s svojimi ljudmi. Kučanova in Drnovškova politika DELI IN VLADAJ je še enkrat požela velik uspeh. Tako kot je bila slovenska politična pomlad usodno razbita zadnja štiri leta (potem, ko je bil razbit Demos in ko je SKD stopila v Drnovškovo vlado), tako bo usodno razbita še naprej. Že zdaj je bilo polje slovenske pomladi zaradi politike SKD in zaradi politike okoli časnika *Slovenec* zelo opustošeno. Te dni smo priča novi kataklizmi, ki tako rekoč usodno

Nadaljevanje s strani 2

uničuje še zadnje ostanke in upe volilnega telesa, ki je bilo že prej pol stoletja preganjano, zapostavljeno in zaničevano.

Kaj je vodilo Marjana Podobnika, njegovega brata Janeza ter druge v SLS, da so poteptali vsa svoja toliko poudarjena načela? Ali samo bolešno hlepenje po položajih, ali še kaj drugega, bo morda jasno v bližnji prihodnosti? Dejstvo je, da je obstajala možnost, da vlado sestavijo pomladne stranke, toda Marjan Podobnik, ki je bil predviden za njenega predsednika, se je raje odločil za komunista Janza Drnovška. Raje se je odločil za podrejeni položaj. Raje bo s svojim sodelovanjem še naprej omogočal nadaljevanje vladanja komunističnih naslednikov. Raje se je odločil za še bolj usodno razbitje »desnega« tabora.

Marjan Podobnik bolj zaupa, kot mi je nedavno dejal, Janezu Drnovšku, kot komu drugemu. Tistemu Janezu Drnovšku, ki so mu komunisti vsa ta leta izgrajevali podobo, ki je mnoge prevarala. Dobesedno obsipani smo bili s pisanjem ter govorjenjem, da Drnovšek ni obremenjen s komunizmom, da gre za svetovljana in da je leta 1989, ko je na volitvah za predsedstvo Jugoslavije kot neznanec premagal znanega komunisto Marka Bulca, bil »izstreljen v vesolje«, kot je sam zapisal v svoji knjigi *Moja resnica*.

V resnici je Janez Drnovšek delal premočrtno komunistično kariero. Leta 1977 je nekaj časa delal na veleposlaništvu v Kairu. Na veleposlaništvu so v tistih trdih komunističnih časih lahko delali le sodelavci Udbe. Leta 1982 je postal direktor zasavske Ljubljanske banke, leta 1986 pa delegat v zboru republik in pokrajin zvezne skupščine. Vse to je lahko bil le kot preverjen komunistični kader. Leta 1989 je kot širši javnosti neznana osebnost kandidiral proti Bulcu in kot »Nebulc« zmagal. Njegova kandidatura je bila v tistem času, ko je bila demokratizacija že zelo daleč, začetek cele vrste velikih prevar. Lansko leto je celo Danilo Slivnik v knjigi *Kučanov klan* nasedel na izvrstno izdelano Drnovškovo podobo in Kučana ter Drnovška prikazoval kot velika politična tekmeča. Ko smo že mislili, da se je slovenski politični prostor že precej očistil, smo zdaj priča novim presenečenjem. Prevaram ni konca ne kraja. Janez Janša in Lojze Peterle sta se že precej ostro odzvala na Podobnikovo dejanje. Peterle je dejal, da bo to vlada dveh nezanesljivih ljudi. Upajmo, da bosta zdaj SDS in SKD, skupaj s Cerkvijo, strnili vrste ter poiskali novo možnost za novi slovenski časnik. Po propadu *Slovenca* »desni« politični prostor nima svojega dnevnika in ena najočitnejših težav zadnjih mesecev je vzpostavitev hude medijske blokade.

Ljubljana, 18. februarja 1997

Ivo Žajdela

STALIŠČE SDS DO NOVE KOALICIJE

Po opisu razvojnih dogodkov od 27.11.96, ko so tri pomladne stranke (SLS, SKD in SDS) podpisale sporazum o sodelovanju, potem, ko se je pri glasovanju v parlamentu z Puckotovi izstopom iz SKD in naknadnim nepoznanim glasom iz Drnovškove koalicije v koalicijo pomladnih strank, vpostavilo ponovno razmerje v parlamentu 45:45, t.j. remis, poročilo SDS nadaljuje:

* V takšnem položaju je 16. februarja 1997 glavni odbor SLS sprejel sklep o vstopu v koalicijo z LDS in Desusom (upokojenci). Pri tem ni sprejel nobenega sklepa o odstopu od sporazuma s SDS in SKD, niti o svoji nameri ni pisмено obvestil obeh partneric. Za sklep najprej izvršilnega in nato glavnega odbora SLS smo izvedeli iz javnih občil. SDS na podlagi izvršenih dejstev ugotavlja, da je sklep glavnega odbora SLS o koalicijski povezavi s SLS in Desusom treba razumeti kot enostransko in moralno sporno dejanje prekinitve "Sporazuma o sodelovanju SLS, SDS in SKD in o koordinaciji njihovih poslanskih skupin v Državnem zboru".

Debata v državnem zboru

Marjan Podobnik je v parlamentu pred tajnimi volitvami v petek 28. februarja povdaril željo SLS, da bo podpis sporazuma pomenil presekanje blokade. Verjame, da bodo na osnovi podpisanega dogovora uspeli uveljaviti stališča Slovenske ljudske stranke. OB TEM JE PREDSEDNIK SLS POUČIL, DA BI V PRIMERU, ČE BI PRIŠLO DO ODSTOPANJA OD PROGRAMA, KI STA GA OBE STRANKI SPREJELI, OBJAVLJENEGA, ALI MORDA TUDI TAJNEGA, SLS IN NJIHOVI MINISTRI OD SODELOVANJA V VLADI ODSTOPILO.

V imenu SLOVENSkih KRŠČANSKI DEMOKRATOV so govorili predsednik Peterle, poslanca Mozetič in Schifrer. Lojze Peterle je v ugovoru Marjanu Podobniku zanikal, da bi se krščanski demokrati v odločilni pogajalski noči za hrbtom SLS pogajali z LDS. Marian Shifrer je povedal, da Slovenci v tujini menijo, da bo s takšno koalicijo nastala nepopravljiva škoda in izražajo razočaranje, ker v njej ni ministra brez listnice, ki bi skrbel za njihove interese.

Kritičen je jasno bil tudi predsednik SDS, Janez Janša, ki je menil, da poslanci pred seboj nimajo nobenega vladnega programa in da so podpisniki pogodbe SLS-LDS prepisali iz programa SDS. Podvomil je v uspešno vladanje te koalicije. Poslanec SLS je primerjal z Jelinčičevimi nacionalisti.

Sledile so replike in zvečer ob 18:38 je prišlo na vrsto tajno glasovanje, ki je odobrilo ministerske kandidate z 52 glasov ZA in 37 poslancev PROTI, kar je dalo vladi legitimiteto.

Sklep glavnega odbora SLS

Predsednik SLS Marjan Podobnik je predsednika SDS Janeza Janšo in predsednika SKD Lojzeta Peterleta obvestil, da je glavni odbor SLS na svoji seji dne 16.2. 1997 sprejel naslednji sklep:

Glavni odbor SLS ugotavlja, da na podlagi sporazuma med strankami slovenske pomladi ni prišlo do oblikovanja skupne vlade.

Na podlagi večinske odločitve članov glavnega odbora SLS, da SLS oblikuje vladno koalicijo z LDS, ugotavljamo, da ne moremo več sodelovati pri nadaljnjem uresničevanju Sporazuma o sodelovanju strank slovenske pomladi glede podpore usklajenemu predlogu za sestavo vlade.

Predsednik Marjan Podobnik posebej poudarja, da je SLS naredila vse za oblikovanje vlade narodne enotnosti oziroma uravnotežene vlade, v kateri bi sodelovale vse tri ali vsaj dve stranki slovenske pomladi.

SLS zavrača očitke, da je enostransko prekinila sporazum strank slovenske pomladi, oziroma da se odreka "volilnemu programu slovenske pomladi". SLS ocenjuje, da je bil neuspeh pri oblikovanju skupne vlade strank slovenske pomladi v veliki meri, žal, posledica premajhne pripravljenosti za sodelovanje s strani SDS in SKD.

Odločitev SLS je zato konkretna in v skladu z volilnimi obljubami, v katerih se je SLS zavzemala za aktivno sodelovanje v vladi Republike Slovenije.

PREDSTAVNIK SLS ZA TISK
JAKA SEVER

KAJ JE TOREJ IZHOD IZ TAKEGA POLOŽAJA?

Mnogi Slovenci živimo tisoče kilometrov oddaljeni od političnega pozorišča v naši domovini.

Res je, da v moderni dobi množičnih medijev: časopisov, radia, televizije, telefona, faks, interneta, E-maila in osebnih medsebojnih zvez, dobimo površno sliko o življenju v naši rodni domovini, vendar je dostikrat vse to zavito v meglo, propagando, pogostoma neobjektivno, včasih celo lažljivo. Ker smo zahtevali pravico do glasovanja na državnih volitvah, se moramo potruditi, da bomo pravilno informirani in tako pametno oddali svoj dragocen glas. Odgovor za politiko se ne zanimam, pomeni odpovedati se državljanski pravici in dolžnosti, kar je dostikrat le izgovor, ki pomaga k zmagi tistim, ki disciplinirano volijo in tako pripomorejo ohraniti status quo, t.j. staro nomenklaturo. ZATO JE NEDEMOKRATSKO LJUDI POZIVATI NAJ SE V POLITIKO NE VTIKAJO.

V kolikor je to mogoče, poskušamo v našem časopisu objektivno posredovati vsestranski politični razvoj v domovini. Tako se tistim Slovincem v zdomstvu, ki jim je mar usoda naše mlade države nudi možnost konstruktivnega sodelovanja pri demokratičnem procesu mlade SLOVENSKE DRŽAVE. To še zlasti tistim, ki smo se za njeno rojstvo borili nad 50 let. Ni nam namreč vseeno, kaksna naj ta država bo.

K zadnjemu razvoju koalicije SLS-LDS postavljamo nekaj vprašanj, katerih odgovori naj nam bodo vodilo pri odločanju naših simpatij ali podpore eni ali drugi stranki v Sloveniji.

Pri tem se moramo zavedati, da politična nestabilnost neke države škodi njenemu ugledu v svetu in njenemu gospodarskemu razvoju, ki lahko povzroči celo razpad države in posledično priključitev iste v že iz zgodovine poznane formacije. To bi bilo za Slovenijo usodno. Politična pozicija 45:45 v zakonodajnem zboru predstavlja tako nestabilnost. KAJ JE TOREJ IZHOD IZ TAKEGA POLOŽAJA?

NOVE VOLITVE, ALI KOALICIJA VEČINSKIH STRANK!

Nikjer ni poročila, da bi nove, drage volitve bistveno spremenile strankarsko uvrščanje. Podaljšale bi nestabilnost in politično agonijo. Tudi narod si jih ne želi.

Tako preostaja KOALICIJA A za kako ceno?

SLS je pred volitvami (podobno kot druge stranke) dajala številne obljube. Ali bo te obljube lahko izpolnjevala kljub morebitnim tajnim dogovorom v koaliciji?

SLS je v zadnjem času pred volitvami tudi sklenila povezovanje s tremi uglednimi organizacijami, ki se borijo za pravno državo Slovenijo: (glej programe na str.10.)

1. CIVILNA INICIATIVA, nad 150 visoko izobraženih podpisnikov za pristop k SLS, ki odločno nasprotujejo nepotrebni trošenju in korupciji pri javnih financah.

2. CIVILNA DRUŽBA: skupina 14 društev, ki nasprotujejo "sedanji tranziciji" real-socialističnega totalitarizma (glej na str. 10.).

3. RAZVOJNI SVET SLOVENSKEGA NARODA, sedem (ali šest?) vrhunskih akademikov slovenske družbe (glej na str. 10), ki med drugim zagovarjajo moralno odgovornost nosilcev javnih funkcij.

Vse te skupine in poedince veže SKUPNI IMENOVALEC: Moralna preobnova slovenske družbe, zagovarjati pravno DEMOKRATSKO DRŽAVO SLOVENCEV, ki bo spoštovala slovensko ustavo, se borila proti korupciji, kraji, goljufiji, divjemu lastninjenju, proti gospodarskemu in političnemu kriminalu, se zanimala za problematiko Slovencev v Svetu.

Tak program BREZ ZADRŽANJA PODPIRAMO. Sprašujemo se pa ali so voditelji SLS sklenili koalicijsko pogodbo z preoblečenimi komunisti z odobravanjem teh skupin? Če so ti (CIS, CDS in RSSN) na koalicijo pristali, potem morajo že imeti razlog za to odločitev, čeprav začetni znaki koalicije kažejo, da se bodo SLS morali zadovoljiti le z 8 drugorazrednimi ministerskimi resorji in prepustiti važnejše LDS-ovcem.

V tej situaciji dajemo po ameriskem običaju vladi (in SLS) 100 dni, da dokažejo, da je sporazum iskren in da so pripravljene obljube dane v prid slov. naroda uresničevati.

Uredniški odbor S.D.

Slovenska kultura je nastajala v stičišču evropskih kultur. Totalitaristični sistem je to kontinuiteto predinil in vsilil nam tuje vrednote.

Plebiscitarno smo se odločili za svojo državo. Zadnji dogodki v parlamentu kažejo, da to ni več tista država, ki si jo želimo. Liberalistična tranzicija pri nas, takšna kot je, pomeni nadaljevanje miselnosti prejšnjega totalitarnega birokratskega sistema, ki ni bil nikoli naklonjen slovenski biti.

Ugotavljamo, da odločanje o usodi Slovenije ni več v rokah Slovencev, zato nas je strah živeti v takšnih državah.

KLUB KULTURNIKOV PRI SLS

KARANTANSKI PANTER SLOVENSKE GRBI

dr. Joško Šavli

Še iz časov rimskega Norika so se na območju Vzh. Apl ohranili številni kamni, na katerih je vklesana podoba panterja. Najbolj značilen med njimi je nedvomno kamen, vzdani nad portalom stolnice pri Gospe Sveti na Koroškem. Na njem je vklesana trta, rastoča iz vaze, na njej nekaj ptic, obdajata pa jo panterja, ki držita rog izobilja (cornucopia).

Omenjeni kamen je rimski (2. stol.) in odseva zgodnjo krščansko simboliko: trta kot drevo življenja, vaza kot posoda milosti, ptice kot duše panter kot simbol vstalega Kristusa, rog izobilja kot simbol raja.

Panter je postal simbol Kristusovega vstajenja po stari antični zgobi, češ da spi v votlini tri dni (kot Kristus v grobu), potem vstane zarjove z močnim glasom, da ga slišijo vse živali, le zmaj (Satan) se v strahu potuhne v svoj brlog; obenem spusti panter iz žrela neizmerno sladak vonj, ki da se razširi po okolici; živali se temu vonju (Božja beseda) ne morejo upreti in sledijo panterju (Kristusu), da jih ujame, ker jim je prijatelj.

Fiziologova knjiga je postala najpomembnejši vir oblikovanje poznejših krščanskih simbolov. Bila je znana tudi v rimskem Ogleju, iz katerega se je širilo krščanstvo na območje Norika in sploh vzhodnih Alp.

Kmalu po zatonu Rimskega cesarstva je v Noriku propadlo tudi tamakajšnje krščanstvo, četudi se je nekaj krstjanov še ohranilo. Samostojna Karantanija, ki se je oblikovala okoli leta 570, je poganska država. Njeno pokristijanjenje se začne

šele okoli 750, in tedaj znova zaživijo stari krščanski simboli.

V prvem obdobju krščanske Karantanije se je oblikovala tudi značilna domača kultura, ki so jo arheologi poimenovali Kotlaška kultura (po znanem najdišču Kottlach onstran Semmeringa). Trajala je od 8. do 11. stl. in njene najdbe nosijo značilne krščanske simbole, med katerimi izstopa še zlasti panter v stilizirani podobi. Skoraj gotovo je bil v tem obdobju omenjeni rimski kamen s panterjema vzdani nad glavnim vhomom v cerkev pri Gospe Sveti, stolnico Karantanije, in dobil na ta način značilnost grba.

V 10. stol. je bila ustanovljena velika vojvodina Karantanija, ki je obsegla tudi krajino Verona (Benečija). Da je imela za bojni znak in tudi na svoji banderi panterja, sklepamo tudi iz tega, da se je panter vse do danes ohranil na nekaterih grbih Benečije in sicer z imenom "la Doce" (sladka), ki spominja na njegovo zgodbo p sladkem vonju.

Kot grb se panter prvič pojavi na pečatu mejnega grofa Otokarja III v Karantanski krajini. Ko je ta krajina 1180 postala samostojna vojvodina, je kot sosednja Koroška še vedno imela črnega panterja. Leta 1246 pa ga je morala opustiti. Ta krajina in vojvodina, ki je dobila potem ime Štajerska, je privzela belega panterja na zelenem ščitu, kot ga ima še danes.

Na Koroškem se je Črni panter obdržal v grbu da zatona domače vojvodske rodbine, do 1270. Češki kralj Otokar II., ki je za nekaj let zavlada nad Koroško in drugimi našimi deželami, je privzel nov

koroški grb, kot ga ina dežela še danes.

Takšno stanje je trajalo potem stoletja. V 19. stol. so pod francosko zasedbo uveljavili tkm. slovenske barve, ki so bile v bistvu ruske. Tedaj se je začel tudi narodni preporod, v katerem je bila vodilna dežela Kranjska.

Leta 1848 so omenjene barve utemeljili s tem, da so povzete po kranjskem grbu, kar so na Dunaju sprejeli. Dejansko pa sta bili temeljni barvi kranjskega grba le bela in plava, pred tem zlata in plava, in ne: bela rdeča in plava.

Tribarvnica v tej sestavi je bila nekaj protiutež nemški, prava tako izmišljeni tribarvnici: zlata rdeča in črna. Torej slovanske barve proti germanskim, kakor je tudi potekal ideološki in nacionalni spopad.

Leta 1918, ob nastanku kraljevine SHS, so se v Ljubljani spominili da so bili grofje ali knezi Celjski v rodbinski zvezi z bosanskimi. Kotromaniči in srbskimi Brankoviči, zato so jim hitro našli slovensko poreklo in jih naredili za srednjeveške predhodnike jugoslovanstva. Obenem so njihov grb, izvorno vovbrški, privzeli kot slovenski zgodovinski grb. Po drugi vojni ga je v smislu nove mode "nazaj k naravi" zamenjal lik Triglava, obdan po ruskem oz. sovjetskem vzorcu v dvema snopoma klasja in nekaj lipovih listov.

Današen "grb" Slovenije je nekakšen sklop predvojne in povojne jugoslovanske Slovenije. Žal ne ponazarja njenega resničnega zgodovinskega in državnega izročila, ki nam ga sosedje, ker njim samim manjka, tako vztrajno odrekajo.

Čas, najstrožji razsojevalec

Akademiki Ušeničnik, Veber in Pitamic
neizbrisno člani SAZU

Iz seznama članov Slovenske akademije znanosti in umetnosti so po drugi svetovni vojni iz političnih razlogov bila izbrisana imena odličnih Slovencev, akademikov: dr. Leonida Pitamica, dr. Aleša Ušeničnika in dr. Franca Ve-

bra. Svinčeni časi, kot jim pravimo, ko se nam oko ozira v polstoletno preteklost, so po ideološki in politični volji njenih oblastnikov morali zaznamovati tudi najvišjo znanstveno ustanovo Slovensko akademijo znanosti in umetnosti.

Ušeničnik (rojen v Poljanah nad Škofjo Loko 1868, umrl v Ljubljani 1952), filozofom in teologom najznamenitejše ime. Izdal je Sociologijo (1910), Uvod v krščansko sociologijo (1920), Socialno vprašanje (1925), Socialno ekonomijo (1926), Knjigo o življenju (1916), Kulturno-politična predavanja (1919), Uvod v filozofijo I-II (1921, 1924), Ontologijo, Vzgojeslovna načela. V filozofiji je bil predstavnik neotomizma, profesor filozofije na Teološki fakulteti v Ljubljani, redni član SAZU je bil od njene ustanovitve leta 1938.

Filozof Veber (rojen v Gornji Radgoni 1890, umrl v Ljubljani 1975) je bil dopisni član SAZU od maja leta 1940, na Univerzi v Ljubljani pa profesor modroslovja. Med mnogimi deli so pomembnejša naslednja: Sistem filozofije I. (1921), Uvod v filozofijo (1921), Problemi sodobne filozofije (1923), študija Znanost in vera (1923), Etika (1923), Analitična psihologija I. in Očrt psihologije (1924), Estetika (1925). Kot učenec Meinonga je razvijal njegovo »predmetnostno teorijo« (Etika, Problemi filozofije, Vprašanje stvarnosti).

Pitamic (rojen v Postojni 1885, umrl v Ljubljani 1971) je bil slovenski pravnik in diplomat; prvi dekan pravne fakultete Univerze v Ljubljani (1919/1920, spet dekan v študijskem letu 1940/41, potem vse do upokojitve 1952 redni profesor), redni član SAZU od njene ustanovitve. Poleg temeljnega njegovega dela o »Državi« (v slovenščini 1927, v angleščini 1933, ponatis v slovenščini 1996) več drugih knjižnih izdaj in okrog 70 monografij, člankov, razprav in ocen, ki jih je pisal in objavil v več jezikih (zlasti v sloven-

ščini, nemščini in angleščini). O njegovem pomenu pričajo tudi priznanja in članstva v znanstvenih in strokovnih organizacijah, ustanovah in društvih. Med najpomembnejša priznanja in članstva sodijo častni doktorat Katoliške univerze v Washingtonu, častno članstvo v Filozofski akademiji Univerze v Georgetownu in v ugledni American Bar Association, članstvo v Mednarodnem inštitutu za javno pravo v Parizu, v Mednarodni diplomatski akademiji v Parizu, v Ameriškem društvu za mednarodno pravo in v Slovanskem inštitutu v Pragi. Priznanja je prejemal tudi v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu.

Junija 1948 Prezidij Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije iz političnih razlogov ni potrdil Pitamica, Ušeničnika in Vebera za redne člane SAZU. To je pomenilo, da jih ni več na seznamu akademikov, ki so potrditev dobili. Poslej jih med akademiki preprosto ni bilo, ne da bi bilo z besedico pojasnjeno, kakšni so bili razlogi za takšno odločitev.

Sredi decembra 1996 so člani SAZU na svoji skupščini pod predsedstvom prof. dr. Franca Bernika soglasno sklenili, da brez omejitev in v celoti posmrtno rehabilitirajo vse tri zaslužne akademike (op. Pitamic je že od leta 1988 v Letopisih SAZU spet vključen v seznam pokojnih akademikov). Konec novembra 1996 je izšel še ponatis odličnega dela enega izmed rehabilitiranih akademikov – Pitamiceve »Države«. Dr. Marijan Pavčnik, ki je strokovno uredil ponovno izdajo, je v začetku spremne besede zapisal:

»Leonid Pitamic je klasik slovenske pravne znanosti. Je sinonim za markantnega in mednarodno uveljavljenega pravnega znanstvenika, za matičarja in prvega dekana Pravne fakultete v Ljubljani, za izvrstnega in široko razgledanega pedagoga, za nadstrankarsko opredeljenega politika in diplomata, za osebno skromnega, vernega in strpnega človeka, za zlahtnega in dostojanstvenega gospoda. Pitamčev akademski, znanstveni in poklicni vzpon je bil bleščeč in hiter.«

Druzina 3./1997. str.17

A.M. SLOMSEK

KMALU PROGLASEN

ZA BLAZENEGA

RIM, 13. - Kongregacija za svetnike v Rimu je 4. februarja letos soglasno potrdila cudeze knezoskopa antona Martina Slomska. Na tej seji je bil navzoc tudi papez Janez Pavel II. S tem je zvecine koncan

postopek Slomskove beatifikacije, ki je trajal 70 let, zato lahko kmalu pričakujemo slovesno razglasitev knezoskopa Antona Martina Slomska za blazenega. Tako se uresnicujejo papezeve besede, ki

jih je izrekel ob pastoralnem obisku v Sloveniji od 17. do 19. majo lani, da se postopek Slomskove beatifikacije srečno približuje koncu.

NAJ POČIVAJO V MIRU!

PITTSBURGH POST-GAZETTE ■ THURSDAY, JANUARY 2, 1997

DUŠAN KLEMENČIČ

20. januarja je v Guelphu blizu Toronto nenadoma umrl Dušan Klemenčič, ugleden član kanadske slovenske skupnosti.

V Stomazu na Vipavskem se je leta 1939 v dobri krščanski družini rodil kot drugi od šestih otrok. Leta 1957 je dokončal gimnazijo v Ajdovščini. V Ljubljani je diplomiral na fakulteti za strojništvo. Kmalu po končanem študiju pa je odšel v tujino.

V Toronto je došel leta 1967. Pri Viktorju in Pavli Trček, zdaj že oba pokojna, je našel drugi dom in se pridružil slovenski skupnosti. Župnija Marije Pomagaj mu je nadomestila ljubljeno domačo župnijo. Po kratki zaposlitvi v svoji stroki je prevzel posle upravnika slovenske banke J.E. Kreka. Pred nekaj leti se je umaknil iz javnosti in si z ženo Heleno ustvaril prijeten dom v Actonu, kjer sta oba uživala spoštovanje kanadske in slovenske skupnosti.

Globoko veren je ljubil Cerkev tudi v novem okolju. Pri Mariji Pomagaj je 22 let vodil cerkveni pevski zbor. V zadnjih delavnih letih se je dobro uro vozil iz Actona k pevskim vajam in cerkvenim opravilom. Zadnjih sedem let je vodil pevski zbor v župniji sv. Jožefa v Actonu in vpeljal štiriglasno cerkveno petje, ki ga prej angleški zbor ni poznal. Ves je živel za cerkveno bogoslužje. Njegova zadnja želja je bila naj mu iz domovine čimprej pošljejo Gallusovo skladbo: "Glejte kako umira Pravični", da jo nštudira za letošnjo Veliko noč. Bil je član župnijskega pastoralnega sveta. Kot zaveden član Kolumbovih vitezov je z njimi sodeloval pri dobroteljskih akcijah.

Pogreb v Actonu je bil dokaz spoštovanja do pokojnika. Pravijo, da v Actonu že desetletja ni bilo takega pogreba. Dušanov dolgoletni prijatelj Tine Batič, župnik pri Mariji Pomagaj je somaševal s petimi duhovniki in vodil pogrebne obrede. Med njimi je bil brat Drago, ki je z brati in sestrami prišel iz Slovenije po zadnje slovo. Na koro sta pela dva zbora-angleški in slovenski. Dolga pogrebna procesija je pričala o sožitju in solidarnosti ljudi različnih jezikov in kultur a iste vere in upanja. Zunaj mesta na položnem griču, kjer je na pokopališču do nedavno stala stoletna lesena irska cerkva, je Dušanov zadnji dom na zemlji. Vzvišen nad dolino in mestom je ta kraj, kjer v miru preproste narave, daleč od rodne zemlje, čaka Vstajenja njen zvesti sin Dušan.

JOSEPH PLANINSIC

Professor with roots in native Slovenia

By Gary Rotstein
Post-Gazette Staff Writer

Former university professor Joseph Planinsic hadn't been inside his native Slovenia for half a century, but he never lost his focus on the land where he learned to climb mountains and opposed Nazi and Communist rule.

Mr. Planinsic, a political science professor at Duquesne University in the 1960s and California State University throughout the 1970s, lived to see the former Yugoslav province become independent in 1993.

"He was very happy about that. He had always dreamed about it," said his wife, Claudia, a woman 16 years his junior whom he met in a Trieste, Italy, photography studio.

Mr. Planinsic, who had hoped someday to revisit Slovenia, where he still has relatives, died of cancer yesterday in his Sheraden home. He was 81.

He had once defeated death. During World War II, he was a member of the Slovenian resistance, which opposed Communist efforts to take control of a centralized Yugoslavia but more immediately had to struggle against German occupation.

He was imprisoned by the Nazis for his activities and sentenced to death by firing squad, but his friends helped him escape the night before the scheduled execution via motorcycle to Italy.

Mr. Planinsic, a master of eight languages, already had a law degree at the time. He resumed studies in Rome as the war ended to gain a doctorate in political science.

He had hoped to become a diplomat, and served a short time as Royal Yugoslav Vice Consul in Naples before Tito's communists assumed control of the Yugoslav government and removed him.

A European renaissance man who climbed the tallest peaks of the Alps, acted in two Italian films and

Joseph Planinsic in 1975

sang with a tenor voice that pleased listeners over his lifetime. Mr. Planinsic taught in Trieste before he and his wife emigrated to the United States in 1955.

After studies at the University of Chicago, he obtained a teaching job at Duquesne University about 1962. He settled into life there and at California State University while also writing for a national publication dedicated to Slovenia.

Academics and arts were his shared pleasures. At home, he would tutor his son in Latin and sing duets with his wife. To colleagues, he was a well-organized devotee of liberal arts who talked passionately about his homeland.

After his formal retirement about 1981, he taught Slovenian in classes around Western Pennsylvania and taught linguistics part time at the University of Pittsburgh.

Through the years, he corresponded and visited with his old friends who had migrated to Canada, South America and elsewhere and never forgot their dreams for a free Slovenia.

In addition to his wife, he is survived by a daughter, Erika Ginsburg of Rockville, Md.; a son, Dr. Raymond Planinsic of Sheraden; two granddaughters; and numerous relatives in Slovenia.

Visitation will be from 2 to 4 and 7 to 9 p.m. today at the Hershberger-Stover Inc. Funeral Home, 170 Noble Ave., Crafton. A Mass of Christian burial will be celebrated at 9:30 a.m. Friday in the Church of the Ascension, Berry Street in Ingram.

DR. JOŽE PLANINŠIČ

PITTSBURGH, Pa. - Na Novem letu 1997 je umrl za rakom dr. Jože Planinšič, 81 let stari rojak iz Štajerske. Študiral je na ljubljanski Univerzi. Bil je član akademske organizacije Straža, katere duhovni vodja je bil prof. dr. Lambert Ehrlich. Celó življenje je dr. Planinšič ohranil močno ljubezen in spoštovanje do dr. Ehrliche. To ne le zaradi Ehrlichove močne vere in dela za versko poglabitev mladine, ampak tudi zaradi njegovega nesebičnega dela, ljubezni in podpore do trpečih, bolnih in zapuščenih. Saj je dr. Ehrlich stalno razdal svojo mesečno plačo potrebnim, da je sam ostal reven »kot cerkveni miš«, kot je škof Lenič zapisal o njem.

Ehrlichov zgled je Planinšič ohranil do smrti. Kot študent na ljubljanski univerzi je sodeloval proti okupaciji nacistov in laških fašistov, še bolj pa proti komunističnim načrtom.

Jože Planinšič se je vrgel na študij na univerzi v Rimu. Kasneje je učil na slovenski šoli v Trstu. Z ženo je odšel v Združene države leta 1955. Tu je nadaljeval s študijem na univerzi v Chicagu. Po končanju vseh študijev je učil nekaj časa na katoliški univerzi Duquesne v Pittsburghu, nato pa mnogo let na California State University, nedaleč od Pittsburgha. Znal je več jezikov. Zadnja leta je bil v pokoju. Nekaj let je ob večerih na raznih krajih poučeval mlade in starejše Slovence slovenski jezik.

Bil je mirnega značaja. Malo je govoril o sebi, o študiju in delu. Zelo se je zanimal kljub svoji bolezni o Sloveniji, o volitvah.

Dr. Jože Planinšič naj v večnosti v miru počiva ob tisočih umorjenih Slovencih in Slovenkah. Bog naj mu daj večni mir.

Rev. Jože Cvelbar

Župnijska hranilnica in posojilnica "Slovenia"

Vam nudi razne finančne usluge. Posojila za luče, avtomobile, potovanja, študij itd. Vaši prihranki pa se obrestujejo po najvišji možni stopnji.

Poslužite se naše slovenske finančne ustanove!

URADNE URE

725 Brown's Line, Etobicoke, Ontario M8W 3V7
Tel: 416 255-1742 Fax: 416 255 3871

Monday, Tuesday, Wednesday...9:30 a.m. - 4:00 p.m.
Thursday - Friday.....9:30 a.m. - 7:30 p.m.
Saturday.....9:00 a.m. - 12 noon.

618 Manning Ave., Toronto, Ontario M6G 2V9
Tel: 416 531-8475 Fax: 416 531-8533

Monday, Tuesday, Wednesday...9:30 a.m. - 4:00 p.m.
Thursday - Friday.....9:30 a.m. - 7:30 p.m.
Saturday.....9:00 a.m. - 12 noon.

Ville Slovenia

23 Delaware Drive, Hamilton, Ontario L8E 3N6
Tel: 905 578-7511 Fax: 905 578 5130

Thursday.....3:30 p.m. - 7:30 p.m.
Friday.....12:30 p.m. - 7:30 p.m.
Saturday.....9:00 p.m. - 12 noon.

Dom Lipa, Etobicoke Ontario
(For residents only)

Wednesday.....3:00 p.m. - 4:00 p.m.

John E. Krek's Slovenian Credit Union
Slovenska Hranilnica in Posojilnica
Janeza E. Kreka

Canada's first Slovenian Credit Union

Prva Slovenska Hranilnica in Posojilnica v Kanadi

OFFICE HOURS / URADNE URE

747 Brown's Line
Etobicoke, Ontario M8W 3V7
(416) 252-6527

Monday	10 am - 4 pm
Tuesday	10 am - 8 pm
Wednesday	10 am - 4 pm
Thursday	10 am - 8 pm
Friday	10 am - 8 pm
Saturday	9 am - 12:30 pm

646 Euclid Avenue
Toronto, Ontario M6G 2T5
(416) 532-4746

Tuesday	11 a.m. - 7 p.m.
Thursday	11 a.m. - 7 p.m.
Friday	10 a.m. - 8 p.m.
Saturday	10 a.m. - 1 p.m.

BITI ČLAN HRANILNICE - JE V KORIST TEBI IN V POMOČ PRIJATELJU!

JEK
SLOVENIAN CREDIT UNION

SERVICES

Chequing
Savings
Term deposits
RRSP
RRIF
Loans
Mortgages
Line-of-Credit
MASTERCARD
Banking machine card
Travel Insurance
Travellers Cheques

USLUGE

Čekovni račun
Hranilne vloge
RRSP / RRIF
Hipotečna posojila
Osebná posojila
Kreditna karta MASTERCARD

90. OBLETNICA KOROŠKE SODALITETE

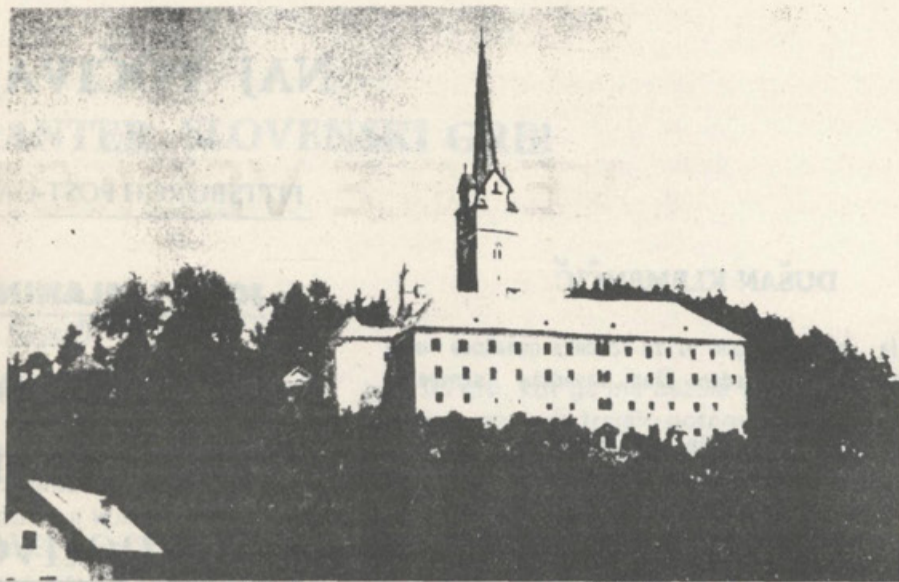
DRŽAVNI SVETNIK DR. VALENTIN INZKO JE BIL SLAVNOSTNI GOVORNIK NA VELIČASTNI PROSLAVI, KJER JE ODLIČNEMU OBČINSTVU PRIKAZAL "POMEN SODALITETE ZA VERSKO IN KULTURNO-DRUŽBENO ŽIVLJENJE KOROŠKIH SLOVENCEV IN VSE ŠKOFIJE".

IZ NJEGOVEGA GOVORA, OBJAVLJENEGA V NEDELJI PONATISKUJEMO ODLOMEK:

Lambert Ehrlich - ustanovitelj Sodalitete

Duhovniško združenje „Sodaliteta presvetega Srca Jezusovega“ je ustanovil leta 1906 dr. Lambert Ehrlich. Bilo je to združenje slovensko govorečih duhovnikov krške škofije. Sodaliteta naj bi pomagala duhovnikom v ascetičnem in dušnopastirskem pogledu. Sodaliteta je kot cerkvena bratovščina skrbela za osebno duhovno oblikovanje svojih članov. Na svojih kvatrnih sestankih so duhovniki sproti preučevali pastoralni položaj po župnijah ter razpravljali o dušnopastirskih potrebah svojih vernikov, utrjevala pa je Sodaliteta tudi medsebojno povezavo med duhovniki. Skupaj s svojim bratom Martinom, ki je bil tudi bogoslovni profesor sv. pisma, se je Lambert vneto udejstvoval kot svetovalec pri Akademiji slovenskih bogoslovcev. Bogoslovci so objavljali svoje leposlovne spise kulturne, teološke in pastoralne vsebine v listih „Venec“, „Lipa“ in „Bratoljub“.

Z Ehrlichovim odhodom v Pariz, v Oxford, je postal na novo ustanovljeni univerzi v Ljubljani univerzitetni profesor, središče katoliškega dijaškega delovanja ter pokrovitelj Akademске zveze katoliških akademikov. Koroški slovenski študentje in akademiki so gojili z dr. Lambertom Ehrlichom tesne stike ter bili deležni vizij o slovenstvu in krščanstvu. Dne 26. maja 1942 je postal žrtev komunizma. Morivec ga je ustrelil pred Akademskim domom v Ljubljani. Ženske so molile ob truplu na kraju umora v Streliški ulici in omočile svoje robce v mučeniško kri. Sodaliteta slovenskih duhovnikov je oblikovala svojo duhovno podobo močno tudi ob škofu Rožmanu, koroškem rojaku iz šmihelske fare, enem najvidnejših osebnosti Sodalitete. Trilogiji „Škof Rožman“, ki jo je izdal dr. Jakob Kolarič v letih med 1967 in 1977 pri Družbi sv. Mohorja v Celovcu, je dodal značilen podnaslov: „Duhovna podoba velike osebnosti na prelomnici časa.“

Krona naporov Sodalitete so verski in kulturni domovi na Koroškem.

- 1. Dom v Tinjah
- 2. Kulturne ustanove v Celovcu

Amerikanci slovenskega pokolenja

(Po prof. dr. Ediju Gobcu)

The Highest-ranking Slovenian American General Ferdinand Chesarek

Admiral Ronald Zlatoper

ODMEVI

Naš tednik, Celovec: "... dragocen priročnik o slovenski dediščini." Univ. prof. dr. Štefan Slak: "... do sedaj najvažnejša publikacija o Slovencih v angleščini." Božidar Borko, Delo: "Antologija je edinstveno pričevanje o kulturnih dosežkih slovenskih izseljencev v ZDA." P. Bazilij Valentin, Misli: "Šole v Avstraliji uporabljajo te odlične učbenike [slovenskega jezika] na svojih tečajih." Dr. Dragotin Cvetko, vodilni muzikolog: [Šubljev življenjepis] "zasluži prevod v slovenščino." Žarko Petan, slovenski Vaclav Havel, mednarodno priznani dramaturg in pisatelj in po "eneumnežih" pred kratkim odžagani generalni ravnatelj Radio-TV Slovenije: "Poročila vsebujejo nekaj izjemno zanimivih podatkov in sem jih posredoval kolegom, da jih koristijo tudi pri naših oddajah."

Dr. Alojzij Šuštar, nadškof in metropolit Slovenije: "Vaše delo je po mojem mnenju za nas velikega pomena." Dr. Anton Trstenjak, največji slovenski psiholog in mednarodno spoštovani učenjak: "... prof. dr. Ediju Gobcu, v znak spoštovanja in priznanja, ker razširja slavo slovenskega imena po vsem svetu, poklanja svoje delo o ustvarjalnosti Anton Trstenjak." Dr. Janez Milčinski, bivši predsednik SAZU: "Navdušen sem nad bogastvom gradiva ... in lepo, okusno opremo." Torontski nadškof dr. Alojzij Ambrožič: "... veliko delo." Msgr. dr. Vilko Fajdiga: "Čudovita knjiga, monumentalno delo, kjer tudi najboljši poznavalec zgodovine in krajev našega naroda najde kaj takega, česar še nikoli ni vedel ali slišal."

Jerry Linenger, M.D., M.S., S.M., M.P.H., Ph.D. (Commander U.S. Navy), Astronaut

South Slav Journal, London, England: "Dream Visions - Podobe iz sanj so primeren spomenik umetnostni veličini Ivana Cankarja, kot tudi zelo uspešnemu delovanju Slovenskega ameriškega raziskovalnega centra kot seznanjalca sveta s slovensko kulturo." Ann Landers, novinarka, ki jo čita največ čitateljev na svetu: "Slovenian Heritage - Slovenska dediščina je zaklad." Ramas Sakadolskis, Voice of America: "Priložena je kopija zgoščenega povzetka vašega predavanja o evropskih naseljencih kot graditeljih Amerike za našo novo programsko serijo MOSAICS. ... Vaše predavanje se je zdelo najprimernejše za otvoritveni program te serije." Dr. Harold L. Enarson, predsednik Clevelandске državne univerze: "Dr. Gobec nam pomaga doseči isto globlje razumevanje, ki ga naša razklana družba tako obupno rabi." International Journal of Contemporary Sociology: "... Eno najboljših del o izseljenstvu."

SLOVENIJA KRŠITELJICA ČLOVEKOVIH PRAVIC

Washington-Ameriško zunanje ministerstvo je danes znova predstavilo letno poročilo o kršenju človekovih pravic na svetu. Med kršiteljicami je omenjena tudi Slovenija saj oblast nad nekaterimi novinarji izvaja pritiske. Ta ko je bil omenjen primer mariborskega novinarja Bojana Budje, ki ga oblast toži izdaje državne skrivnosti, o čemer je agencija MOREL objavila poseben komentar, v katerem smo opozorili, da se prikrito nasilje med mediji in novinarji v Sloveniji nadaljuje, čeprav zunanji blišč slovenske demokracije govori povsem drugače. Državni in prodržavni elektronski in tiskani mediji so še naprej zaprti za neodvisne vire informacij, državna televizija in radio sta še naprej v privilegiranem položaju, ko se neposredno napajata iz denarja davkoplačevalcev v obliki zakonsko obvezne naročnine. Tiskani mediji, ki so se prelevili iz bivšega sistema, še naprej obvladujejo medijski prostor, saj so v novo obdobje vstopili z boga to dediščino, novonastali strankarski in neodvisni mediji pa propadajo, saj je finančni preprih na omenjenem medijskem področju za njih premočan.

SLOVENIJE NI MED DRŽAVAMI, ki naj bi postale članice NATA

Washington-Ameriški poročevalci so izredno zadovoljni s sprejemom na katerega je naletela Medelaine Albright v Rimu, Bonnu in Parizu in izrazili prepričanje, da bo v podobnem ozračju minil tudi njen obisk, danes v Bruslju nato pa še v Londonu, Moskvi, Seulu in Pekingu. V ospredju pozornosti je soglasje zahodnih zaveznikov, da je potrebno zelo pozorno, vendar pa odločno širiti pakt NATO na območje srednje in vzhodne Evrope, pri čemer omenjajo samo Madžarsko, Češko in Poljsko, kot glavne kandidinke za članstvo v tej vojaški zvezi. O Sloveniji pa ni bilo govora, kar potrjuje napovedi, da naša država, kljub nenehni zagotovitvi slovenske oblasti, v krogu držav, ki naj bi prve postale nove članice Nata, ne bo držalo.

Op.ured.: Kako naj bi, ko so pa po Sloveniji strašili z bolševiškim sibirskim "Dedekom mrazom", medtem, ko so po Zapadni Evropi, Nizozemski, Nemčiji, Avstriji, Španiji na televiziji kazali tradicionalnega sv. Miklavža.

V Ottawi je češki zunanji minister, Vaclav Klauz očital Romunom, da samo obljublajo demokratizacijo in privatizacijo dežele, a ne naredi ničesar, in jih pozval naj držijo obljube, če hočejo priti v Nato. Ali je morda Slovenija v podobnem položaju?

Kanadski ministerski predsednik Jean Chretien je pa ob tej priliki podprl članstvo v Nato za Čehe, Poljake, Madžare, SLOVENCE, Slovake in Romune.

SLOVENIAN NATIONAL FEDERATION OF CANADA
79 WATSON AVE., TORONTO, ONT., M6S 4E2

Toronto, February 28 1997

Rt. Hon. Jean Chretien
Prime Ministers Office
Ottawa, Ontario
K1A 0A2

Dear Sir:

It is with great gratitude, that we express our appreciation for your recently supporting the inclusion of Slovenia into NATO.

The position of small nations caught in the crossroad of large ones is always a precarious one.

Membership in NATO will allay the insecurities inherent in small size and allow Slovenia to move forward, restructure and one day become a staunch ally and trading partner with Canada.

Your concern for small nations in a distant international context is truly an act of statesmanship.

Once again, on behalf of the Slovenian National Federation of Canada, thank-you.

Sincerely yours,

Marta Amador Sousa
Marta Jamnik-Sousa

COMMUNIQUÉ

Jesse Flis
M.P. for Parkdale - High Park
Canadian Chairman
Permanent Joint Board on Defence
Canada - United States

Jesse Flis
Député de Parkdale - High Park
Président canadien
Commission Permanente Mixte de Défense
Canada - États-Unis

For Immediate Release
February 11, 1997

HOUSE OF COMMONS
CHAMBRE DES COMMUNES
CANADA

JESSE FLIS, M.P. ANNOUNCES HE IS RETIRING FROM FEDERAL POLITICS

TORONTO - Jesse Flis, M.P. for Parkdale - High Park announced today that he will not be seeking re-election for the riding of Parkdale-High Park in the next federal election. He represented his constituency from 1979 to 1984 and from 1988 to 1997.

"After 27 years in education and 14 years in politics it is time to devote some quality time to immediate family, extended family and friends," Flis said.

Flis is thankful that he has had two successful careers in his working life span. After being told in 1955 that as a Catholic, he would not be hired to the Public School system in Toronto, he proceeded to not only get employed by the Toronto Board of Education, but to advance quickly to become the first Catholic principal of the Board's elementary public school system.

Flis's greatest contribution was in Special Education, where as teacher, principal, consultant and co-ordinator, he helped to develop programs for students who were mentally challenged and students with gifted abilities, learning disabilities, emotional problems, and multiple handicaps.

On the political side, Jesse Flis is presently the Canadian Chairperson of the Canada-U.S.A. Permanent Joint Board on Defence. As the member of the Standing Committee on Foreign Affairs and International Trade and as the former Parliamentary Secretary to the Minister of Foreign Affairs, he has been active in assisting the Canadian government to develop a revised foreign policy, a positive position on NATO enlargement, an original foreign policy for Canada's North

OTTAWA
3111 Papez 231
Buckley de France
Bureau/Chambre des communes
HAWK, K1A 0A2
(613) 992-2938
4176 766-7088

TORONTO
2333 Dundas Street West/2333 Ave. Dundas
Suite 206
Toronto, Ontario
M6J 1A8
(416) 366-1565
Fax (416) 366-4308

SLOVENSKA DRŽAVA

PHONE NO. : 4167667088

Mar. 04 1997 09:16

JESSE FLIS, liberal M.P. gre v pokoj.

and an agenda for the newly established Arctic Council, and guidelines to help small and medium size enterprises to penetrate export markets. He has represented Canada around the world participating at international conferences, monitoring foreign elections, fostering technical co-operation programs in Transition Countries and in developing bi-lateral relations with many countries on behalf of the Minister.

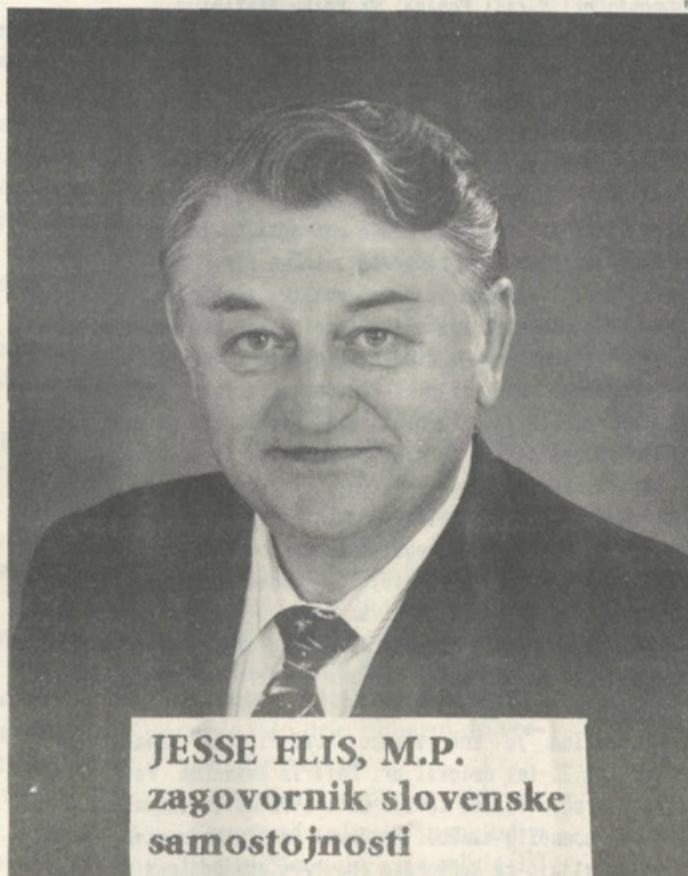
In 1983-84, as Parliamentary Secretary to the Minister of Transport, Jesse Flis was instrumental in the development and passage of three major bills: an Act to establish the Canadian Aviation Safety Board, an Act to amend the National Harbours Board and establish the Canada Ports Corporation, and the Western Transportation Initiatives Act to facilitate the transportation, shipping and handling of western grain, commonly known as the Crow Rate Bill. He introduced a Private Members Bill for the preservation of our heritage properties, which was later proclaimed into law.

Mr. Flis always placed great importance on national symbols for keeping Canadians united. In 1980, he lobbied the House of Commons and his own caucus to proclaim "O Canada" as the National Anthem of Canada and in 1996, he persuaded his party to proclaim February 15th as the National Flag Day of Canada.

Being very occupied with foreign affairs, Mr. Flis never forgot his constituents who sent him to Ottawa for four terms. Issues such as drug addiction, prostitution, environmental clean up, immigration issues, human rights, heritage properties, jobs, etc. are debated at his regular Town Hall meetings. His policy over the 14 years has been that wherever possible, every letter is responded to, and every phone call is returned.

To work closely with the other three levels of government, provincial, metro and city, Flis introduced the concept of "G-4 Meetings". "The days of buck passing or hiding behind jurisdictional authority are over. Challenges of community safety, day care, child poverty, and unemployment should be everyone's concern" Flis said.

Although Mr. Flis is retiring from federal politics, he intends to maintain a keen interest in local, provincial, national and foreign issues.

JESSE FLIS, M.P. zagovornik slovenske samostojnosti

Član Federalnega parlamenta za okraj High park v Torontu g. Jesse Flis je pred par dnevi sporočil svojim volilcem in prijateljem, da na naslednjih volitvah ne bo več kandidiral za poslanca. G. Flis je predstavljal državljane High Parka 14 let.

Poljskega pokolenja, 17 let učitelj in ravnatelj v katoliških šolah, je bil tudi v parlamentu zelo aktiven v domačih in zunanjih zadevah. Med drugim je predlagal zakon da je "O Canada" postala državna himna; predlagal je tudi zakon, da je 15. februar Dan državne zastave v Kanadi. Bil je velik prijatelj Slovencev in je kot častni gost na Slovenskih dneh, ki jih prireja Kanadsko-Slovenski Svet večkrat pozdravil občinstvo v slovenščini. G. Flis se sicer umika iz Federalne politike, ostal bo pa še vedno zainteresiran v lokalne, provincialne in federalne zunanje zadeve. G. Flisu želimo slovenski prijatelji miren - zaslužen odmor.

SLOVENSKO-KANADSKI SVET

Slovenian-Canadian Council
251 Goldale Road
Toronto, Ontario, Canada
M4N 2C2

Toronto, 3rd of March 1997

Rt. hon. Jean Chretien, Prime Minister of Canada
Prime Minister's Office,
Parliament Buildings,
Ottawa, Ontario
K1A 0A2

Dear Sir:

Recently you have made a statement that Slovenia should be included in NATO.

Canadians of Slovenian origin appreciate very much your support.

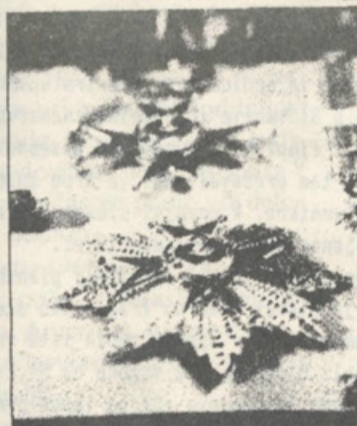
We would like to indicate that Slovenia was never part of the Warsaw Pact, as neither was Yugoslavia. As a matter of fact, the former Yugoslavia had a defence agreement with Greece and Turkey, both members of NATO.

Therefore, the Russian opposition to former Warsaw Pact members to become members of NATO does not apply to Slovenia.

We would be very grateful if you and the Hon. Minister of Foreign Affairs would continue supporting the inclusion of Slovenia in NATO.

Sincerely yours

Ema Pogacar,
President of Slovenian-Canadian Council.

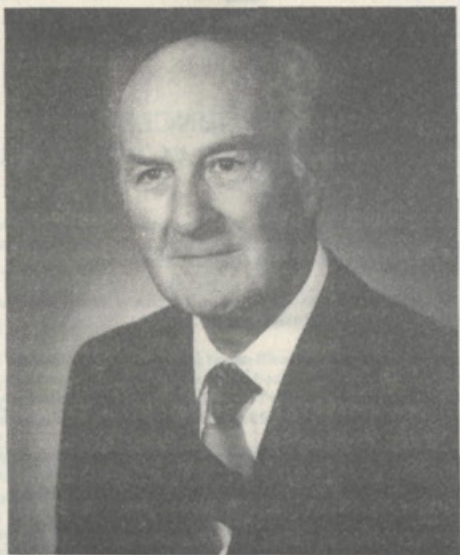

Odlikovanji iz Vatikana

Ministra za notranje zadeve Republike Slovenije Andreja Štera in predsednika SAZU prof. dr. Franceta Bernika je papež Janez Pavel II. odlikoval z visokim priznanjem: Štera z vitezom velikega križa (z največjo medaljo), akademika Bernika pa z vitezom komendatorja reda sv. Gregorija Velikega (s srebrno medaljo). V navzočnosti vseh slovenskih škofov ter drugih odličnih zastopnikov kulturnega, znanstvenega in družbenega življenja v državi sta odlikovanji v ponedeljek, 20. januarja, v slavnostni dvorani nadškofijskega doma v Ljubljani izročila apostolski nuncij nadškof Edmond Farhat ter ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar.

ZAPUSTILI SO NAS ..

DR. ING. VOJKO BRATINA

18. januarja se je v Torontu po dolgi in težki bolezni ustavilo srce učenega znanstvenika, zavednega Slovenca, ljubitelja umetnosti in zvestega člana župnijske skupnosti pri Mariji Pomagaj dr. Vojku Bratini. Pokojni je bil rojen 21. februarja 1916 v Šturjah pri Ajdovščini na Primorskem. Oče je bil profesor-slavist, mati pa učiteljica. Po prvi svetovni vojni se je družina izselila v Ljubljano. Tu je Vojko končal klasično gimnazijo. Njegovi učitelji so bili znani kulturni ustvarjalci: Anton Sovre, Božidar Jakac, Ivan Pregelj, Mirko Rupelj. Na ljubljanski in zagrebški univerzi si je zaslužil diplomirovanje strojnega in rudarskega inženirja.

Po vojni l. 1945 ga je val begunstva zanesel v Bologno, kjer je postal prijatelj in svetovalec mnogim slovenskim univerzitetnim študentom, ki so se rešili pred komunistično revolucijo. V Bologni je v letih 1945 - 1947 študiral kemijo, občudoval in užival lepoto gora, italijansko umetnost v cerkvah in muzejih. To so bila kakor je sam omenil, njegova najbolj brezskrbna leta.

Leta 1948 se je naselil v Torontu. Na torontski univerzi (1951-1954) je dosegel čast doktorja iz fizike.

Postal je znan strokovnjak v mednarodnem znanstvenem svetu, pisal razprave, ki so dosegle celo francosko Akademijo znanosti v Parizu. Kot iskan predavatelj je prepotoval Kanado, Združene države in Evropo. Njegovo ime je v mnogih znanstvenih revijah.

Dr. Bratina je kot visoko kvalificiran znanstvenik več kot 25 let deloval pri Ontario Research Foundation na področju fizike kovin. Leta 1978 mu je torontska univerza ponudila službo. Predaval je diplomirancem, ki se pripravljajo za doktorate (Masters and Doctors Students do leta 1993.)

Njegov izreden razum se je znašel celo na robu medicine biološko in medicinsko inženirstvo-ortopedski implantati. Stiki s Slovenijo in njenimi znanstveniki? Velikokrat je obiskal ljubljansko univerzo, posebno Metalurški institut in tam predaval. Imel je krog znancev in prijateljev znanstvenikov. V povojni slovenski javnosti pa je kot izseljenec ostal nepoznan tujec.

Pokojni Vojko je bil ljubitelj planin. Za svojo 58 letnico je plezal Severno triglavsko steno. Ko je zapuščal DRF so mu dali v spomin cepin iste vrste, kot so ga uporabljali Slovenci pri vzponu na Mt. Everest.

Dragocena je njegova zbirka leposlovnih in umetniških knjig, zbirka plošč s klasično in baletno glasbo. Njegovo srce in duša sta živela tudi za umetnost. Božidar Jakac, Miha Maleš, France Gorše, Tone Kralj so bili njegovi osebni prijatelji. Okrasil je svoj dom z galerijo njihovih del.

Dr. Bratina ni bil samo znanstvenik, zaverovan v raziskovanje materije. Na zunaj preprost in skromen, družaben in prijateljski, je vse svoje življenje veroval in častil Najvišjega Stvarnika. Vsako nedeljo je redno prihajal k maši v svojo župnijsko cerkev Marije Pomagaj, prejemal zakramente in se udeleževal skupnih praznovanj. Z gospo ženo, zdravnico dr. Glorijo sta bila plemenita podpornika vseh slovenskih kulturnih ustanov v Torontu. Starostni dom Lipa je bil vse od začetka, t.j. več kot 20 let deležen njihove izredne dobrote. Ga. dr. Glorija je bila prva in je še vedno hišna zdravnica. Še na Walka ton sta se podala, dokler je Vojkoto srce dopuščalo.

Leta 1973 bi mu kmalu utihnilo. Po dobro uspeli operaciji (quadruple coronary bypass) leta 1982 se je zdravje vračalo. Potovanja, predavanja in oddih v poletnem domu v Muskoki so polnila njegovo življenje do l. 1993, ko se je srce spet oglasilo. Počasi je zahajalo sonce na Vojkovi poti in končno zašlo za njegovim zemeljskim domom.

TONE BERKOPEC

Z žalostjo v srcu in z lepimi spomini nanj smo se poslo vili od pravnik in ekonomista Toneta Berkopca. Dva dni pred smrtjo je v krogu domačih še praznoval svoj god in rojstni dan. V nedeljo dopoldne, ko je ugasnil, so v dnevi ni sobi na mizi še stala darila in v raznih barvah žarele primule, v zraku so še viseli zvoki pesmi, ki so mu jih zapeli vnuki. Njihov dedek pa je v spalnici že ležal negiben, bolezen ga je do kraja izčrpala in duša zaživela v drugem svetu.

Rojen je bil 1914. leta v Vinici ob Kolpi, oče je preživel družino s čevljarstvo. Tone se je skozi gimnazijo v Novem mestu prebijal z inštrukcijami. Na ljubljanski univerzi je študiral pravo, zatem pa na Dunaju še ekonomijo. Svoji družini je služil kruh pri Zadrugi zvezi, ki je bila ustanovljena v duhu socialnih idej J.E. Kreka, po drugi vojni pa pri podjetju Slovenija vino in nazadnje v banki, kjer so mu spričo strokovnega znanja priznali naziv svetnika. Ob to bežno skico njegovega življenja pa je treba postaviti večjo oznako pokojnikove osebnosti.

Bil je izjemno skrben in ljubeč mož, oče in dedek. Med njim in člani družine so se pletle tople, plemenite in trdne vezi, kakor jih v našem etično svobodnjaškem in razrvanem času poznamo malo kje. Po svetovnem nazoru je bil kristjan, po političnem demokratičen, po značaju močan, pokončen in sebi zvest. Svojih nazorov ni navzven nikdar skrival in tajil, tudi v težkih in bridkih desetletjih, ki smo jih preživljali, ne. Kljub temu je v pogovorih z drugače mislečimi zmeraj znal obdržati kulturno uglašen in človeško prijazen ton.

Med bistvene poteze njegove osebnosti moramo šteti srčno navezanost na rodno Belo krajino. Dobro je poznal njene pokrajinske značilnosti in socialne potrebe njenih ljudi in jim je, kolikor je mogel, pomagal. Najbrž je bilo njegovemu belokranjskemu poreklu treba pripisati njegovo vedrino, odprtost in iskreno gostoljubnost. Kadar so spomladi prihajali viniški solarji, odeti v bela oblachila, z zelenim Jurijem pred ljubljanski magistrat plesat in pet, si med gledalci zanesljivo opazil njihovega rojaka Berkopca. Oči so se mu zasvetile od veselja, ko je zvedel, da so pod Dragatušem odprli zaščiteni pokrajinski park Lahinja z njegovimi naravnimi in kulturnimi znamenitostmi. Pritegnila ga je vsaka, še tako drobna knjiga, ki mu je vedela kaj novega povedati o sončni deželici med Gorjanci in Kolpo, moral jo je tudi čimprej prebrati.

Poznal je osebno ali iz knjig vse pomembne Belokranjce, posebno kulturnike, med katere je spadal tudi njegov brat dr. Oton, ki je v Pragi doštudiral slavistiko in bil na Češkem kakšna tri desetletja bibliotekar, lektor in atašé, predvsem pa zavzet posrednik literature in kulture med Čehi in Slovenci. Po bratovi vrnitvi v domovino se je z njim vred udeležil slovesnosti ob stoletnici župana Čičevega rojstva v Vinici.

Po bratovi smrti je poskrbel, da so njegovi rokopisi in knjige prišli v prave roke, poklonil jih je študijski knjižnici v Novem mestu. Nad njegovim grobom na ljubljanskih žalah je dal postaviti izvirno in značilno obliko van spomenik z brezo. (Zasnova arh. Tomaža Valene). V Vinici pa smo mu v župančičevi rojstni hiši uredili in odprli vsebinsko bogato spominsko sobo.

Pa tudi sicer je bil Tone Berkopec široko razgledan izobraženec, kakršnih si danes moremo samo želeči. Močno se je namreč razlikoval od povprečja današnje inteligence ki se zanima za svojo ožjo stroko, spremlja politično dogajanje in zavzeto skrbi za svoj gnotni standard, za sočloveka in kulturo mu je pa bolj malo mar. Pokojnik je bil, nasprotno, socialno občutljiv, bolele so ga krivične razlike med sloji, na drugi strani pa je redno spremljal tudi naše kulturno življenje. Živo se je zanimal za novosti v leposlovju, prebiral knjižne ocene in polemike o kulturi, kupoval pomembne knjige in se poglabljal vanje. Spominjam se njegovega prijateljskega obiska pri Matiči, ko je v roki ponosno prinesel polivinilasto vrečko, polno pravkar kupljenih, čeprav dosti dragih knjig. Ljudje, ki imajo radi umetnost in radi bere knjige, pa so navadno bogati tudi s srčno in etično kulturo je bil obilno obdarjen pokojnik. Njegovi sorodniki, prijatelji, rojaki in znanci ga ne bomo tako kmalu pozabili.

J.M.

Iz Družine 2. februarja 1997.

Profesor JOŽE OSANA

Jože Osana se je rodil leta 1919 v Ljubljani, kjer je študiral na klasični gimnaziji in leta 1939 maturiral z odliko. Na Filozofski fakulteti ljubljanske univerze je leta 1943 diplomiral iz primerjalne književnosti. Že v rani mladosti se je zanimal za glasbo in prvi klavirski pouk je dobil pri opernemu pevcu Jožetu Gostiču, nato pa pri Mariji Vogelinkovi na Glasbeni matici ter pri Janku Ravniku in Anotnu Trostu na Akademiji za glasbo. Po drugi svetovni vojni se je umaknil v emigracijo ter se leta 1946 izpopolnjeval v klavirski igri na Academia Chigiana v Sieni pri Giopvanniju Agostiju nato pa zasebno pri njem v Rimu. Leta 1948 se je preselil v Buenos Aires, kjer je deloval kot glasbeni pedagog in koncertni pianist. Imel je tudi zasebno glasbeno šolo. Zelo znane so bile njegove klavirske spremljave pri recitalih slovenske operne pevke Franje Golobove, ki je tudi emigrirala v Argentino. Publika je te recitale navdušeno sprejela. Napisal je zelo dugo muzikološko razpravo MUSICA PERENNIS in jo objavil v Vrednote 1951. Redigiral je več klavirskih skladb in bil strokovni svetovalec pri ploščah CBS. Leta 1971 se je preselil v Kanado ter prevzel službo organista v slovenski župniji Brezmadežene s čud. svetinjo in tam deloval polnih 25 let. Z zborom je izvajal med drugim Kronanjsko mašo - Mozartovo in priredil več koncertov Marijinih pesmi. Gostoval je z koncertom tudi v Clevelandu. V letu 1979 je na koncertu premljal operno pevko Vilmo Bukovčevu, njen sopevec pa je bil solist Blaž Potočnik. Po njegovi zaslugi in spremljavi sta tudi izdala ploščo. Nekaj časa je vodil tudi mladinski pevski zbor ter učil petje v slovenski sobotni šoli v New Torontu. Napisal je tudi nekaj skladb med njimi Slovenija v svetu, ki je postala zelo popularna tudi v domovini. Besedilo je napisal v Argentini živeči dr. Marko. Kremžar. Napisal je tudi številne priredbe svetnih in cerkvenih pesmi. Priredil je tudi Baragov Oratorij, katerega so izvajali ob Baragovih dnevih Zlasti v Severni Ameriki. Zelo znana je njegova pastirska maša, katero je zbor izvajal ob božičnem čas. Tudi Za Veliko noč je priredil poseben cikel velikonočnih pesmi in tudi peje pasijonov v Velekem tednu. Spomladi letošnjega leta je začel bolehati, imel v maju operacijo, bil več tednov v bolnici, kjer ga je vsak dan obiskovala sošolka, vdova, ga. Zdenka Sakšek ter skrbela zanj. Po uspešni operaciji je zapustil bolnico in ker je potreboval še bolniško nego zaradi diete, ga je gospa Zdenka vzela na svoj dom in mu kuhala dietno hrano več mesecev. Ko je prišel k sebi bi imel tudi še operacijo na srcu, pa ga je prehitela smrt in tako je preminil na soboto 21. decembra v bolnici na vzhodnem Torontu, kjer je zadnjih šest mesecev preživel pri svoji sošolki Zdenki Sakšek. Slovenska skupnost v Torontu b. zel pogrešala profesorja Jožeta Osano, saj je bil virtuoz na klavirju in na orglah! Naj mu bo lahka kanadska zemlja, mirno počivaj dragi Jože!

V imenu cerkvenega zbora in v svojem imenu bi se rad danes poslovil od Tebe in v Tvoji zadnji poti. Celih 25 let si nas učil v zboru, bil naš mentor in pevovodja in s tem olepšaval bogoslužje v naši cerkvi Marije Brezmadežene. Poznal sem Tebe in celo Osanovo družino že v rani mladosti, saj smo stanovali v neposredni bližini na Mirju tam zadaj za Rimskim zidom. Že v rani mladosti si kazal velike sposobnosti za muziko, zlasti v klavirju in no orglah. Šolal si se pri znanih profesorjih Antonu Trostu, Janku Ravniku, Mariji Vogelinkovi in tudi pri Jožetu Gostiču. V Argentini si imel svojo glasbeno šolo, kakor tudi pri naši župniji. Vsa Slovenska skupnost v Torontu Te bo proglašala, saj si bil virtuoz na orglah in pri klavirju. Teško bo premostiti vrzel, ki je nastala ob Tvoji nenadni smrti.

Hvaležni smo Ti vsi pevci in pevke za neutrudljivo delo, ki si ga vršil dolga leta med nami. Mirno počivaj v tej kanadski zemlji. obema bratoma Zdenkotu in njegovi družini ter bratu duhovniku prof. Janezu pa še enkrat naše iskreno sožalje!

Blaž Potočnik

MATE ROESMANN

Ob jubileju dr. Milana Pavloviča

V torek, 21. januarja, je dr. Milan Pavlovčič praznoval svoj osemdeseti rojstni dan. Dr. Pavlovčič ni poznan le med slovenskimi rojaki v Clevelandu in okolici, ampak ga poznajo rojaki širom Amerike, v Kanadi, v Argentini in slovenski domovini. Njegovo javno delovanje se je raztezalo na široko in imelo povsod svoj odmev.

Dr. Milan Pavlovčič se je rodil 21. januarja 1917 na Brezovici pri Ljubljani, kjer je obiskoval osnovno šolo. Po končani osnovni šoli se je vpisal na klasično gimnazijo v Ljubljani, ki je slovela kot najboljša gimnazija ne le v Sloveniji, ampak tudi v vsej takratni državi Jugoslaviji. Nudila je odlično klasično izobrazbo in se odlikovala s svojim proforskim zborom, kakor tudi s svojimi študenti.

Dr. Pavlovčič je maturiral junija 1935. Na jesen istega leta se je vpisal na pravno fakulteto ljubljanske univerze. Leta 1941. je promoviral kot doktor pravnih ved. 5. julija 1941 je nastopil prakso kot notarski pripravnik na okrožnem sodišču v Ljubljani.

Že v svojih študijskih letih je začel nastopati na ljubljanskem radiu in na predstavah frančiškanske prosvete v središču mesta. K radijskim oddajam ga je pritegnil prof. Niko Kuret, etnograf in slovstveni zgodovinar, kasnejši član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, ki je takrat začel predstavljati koroškega bukovnika Andreja Schusterja-Drabosnjaka in njegove predelave nabožnih in posvetnih iger in bogatil radijski program s slušnimi igrami.

Igralski dar in ljubezen do gledališča sta nagnila dr. Pavlovčiča, da se je jeseni 1941 vpisal na Glasbeno akademijo, ki je imela rank fakultete, in sicer v gledališki oddelek, ki se je ravno takrat ustanovil. Tako je začel svoj gledališki študij pod vodstvom direktorja Cirila Debeveca, enega stebrov slovenskega gledališča v času med obema vojnama.

V tretjem letniku mu je Ciril Debevec zaupal režijo Linhartove komedije »Veseli dan ali Matiček se ženi«. Komedijo je uprizoril z vidnimi dramskimi igralci in člani Dramskega Stu-

Dr. MILAN PAVLOVIČIČ

dija na odru ljubljanske Drame. Glasbene vložke mu je oskrbel pred kratkim v Torontu umrli profesor in pianist Jože Osana. Naslednjo sezono je komedija prišla na spored ljubljanske Drame kot redna predstava in doživela 15 predstav.

Na koncu zadnjega letnika, tik pred diplomo, pa je v začetku maja 1945 dr. Pavlovčič moral kot politični begunec zapustiti domovino. Med svojim gledališkim študijem in udejstvovanjem je bil tudi član Radijske igralske družine in seveda nastopal pred mikrofonom.

Kot begunec se je preko Avstrije umaknil v Italijo, kjer je preživel šest let v begunskih taboriščih. V taboriščih je poučeval na slovenski gimnaziji, bil zaposlen pri taboriščni upravi. V taborišču Barleta pa mu je uspelo uprizoriti »Matička«.

Ko pa je že glavnina beguncev odpotovala iz taborišč v Argentino in druge dežele, se je tudi on odločil za emigracijo v Združene države, kamor je odpotoval januarja 1952. Prišel je v Cleveland, kjer se je takoj začel udeleževati kulturnega in prosvetnega dela med povojnimi naseljenci.

Pridružil se je akademskemu klubu »Krog«, ki je v petdesetih letih prirejal pomembna predavanja, srečanja, prireditve in umetniške razstave. Bil je soustanovitelj in član »Združenih igralcev«, ki so pripravili nekaj gledaliških predstav na zavidljivi višini. Od takrat je tudi masker številka ena za vse oderske prireditve novonaseljencev v Clevelandu, predvsem »Lilije« in Slovenske šole pri sv. Vidu.

Dr. Pavlovčič je tudi ustanovni član Slovenske kulturne akcije v Argentini. Za publikacijo pri SKA je izbral in uredil pesniško zbirko pesnika Marjana Jakopiča, ki je živel in deloval v naši slovenski skupnosti velikega Clevelanda.

Ko se je ustanovila Slovenska pristava, je postal tudi njen zvest član in ji v radijskih oddajah veliko pomagal.

Bil je tudi dopisnik »Glasa Amerike«, ki se je obračal nanj s posebnimi nalogami za svoje oddaje.

Ob vsej predanosti slovenski besedi, slovenskemu slovstvu in gledališču, se je dr. Pavlovčič ves čas zanimal tudi za slovensko glasbo in likovno umetnost ter slovensko kulturo nasploh, v najširšem pomenu te besede. Njegovo zavzetost za likovno umetnost izpričuje njegova umetniška zbirka, ki predstavlja predvsem emigrantske slikarje in kiparje. Njegovo ljubezen do slovenske glasbene umetnosti pa so izpričevale njegove radijske oddaje, v katerih ni predvajal le zabavne glasbe, ampak tudi umetno in to s posebnimi poudarki, enkrat na skladbe ali skladatelje, drugič pa na izvajalce, najsibo zbere ali soliste, kot tudi orkestre ali virtuoze.

To pa nas je pripeljalo do dr. Pavlovčičevega najobširnejšega in več kot štiri desetletja trajajočega radijskega delovanja v slovenski skupnosti velikega Clevelanda. Temu delovanju je vsa ta dolga leta posvečal večji del svojega prostega časa. To ni bila njegova zaposlitev za oskrbo s kruhom, to je bilo delo ljubezni do vsega slovenskega.

Slovensko radijsko oddajo v Clevelandu »Pesmi in melodije iz lepe Slovenije« sta začela dr. Stane Šušteršič in Rado Menart. Prva oddaja je bila 11. oktobra 1953. Od vsega početka sta pri posebnih oddajah pritegnila k sodelovanju tudi dr. Pavlovčiča, na katerega ramena je s časom padlo vse delo za to oddajo.

V letu 1960 je dr. Stane Šušteršič odšel v Washington k Glasu Amerike, njegovo mesto v Clevelandu je prevzel dr. Pavlovčič.

9. aprila 1961 je radijska postaja WXEN postala postaja narodnostnih oddaj. Slovenski program se je razširil na vsakodnevni enourni program. Pri poročilih je priskočil na pomoč Pavle Borštnik, ki je leta 1970 tudi odšel v Washington k Glasu Amerike. Leto prej pa je Cleveland zapustil še Rado Menart, ki je pri postaji upravljal tehnične posle.

Tako je vse delo in breme oddaje prešlo na dr. Pavlovčiča. Delo je opravljal in breme je nosil ob pomoči soproge Barbare in sina Mitja vse do 14. aprila 1996, ko se je razbremenil in oddal oddajo v mlajše roke, radijski družini pod vodstvom Edija Mejača.

Po programski spremembi pri postaji WXEN, ki je 13. marca 1977 prenehala z narodnostnimi oddajami, se je slovenska oddaja preselila na radijsko postajo clevelandske državne univerze WCSU in postala omejena na enourni oddajo ob sredah in nedeljah.

Dr. Pavlovčičeva oddaja je bila slovenska oddaja v Ameriki. Ni bila slovensko ameriška, ne ameriško slovenska, ampak slovenska oddaja v Ameriki. Iz nje so dihali slovensko življenje, slovenska kultura in slovenska zemlja, ob spremljanju svetnega in cerkvenega leta, ob spremljanju običajev in praznikov.

Dr. Pavlovčičeva oddaja je tudi vedno posvečala del svojega časa narodno-političnim nalogam in poslanstvu politične emigracije ter spominu najtragičnejših dogodkov v moderni slovenski zgodovini. Oddaja je vedno skrbela tudi za duhovno stran življenja.

Dr. Milana Pavlovčiča je oblikovala katoliška vzgoja, ki jo je dobival v družini in katoliških organizacijah, ki se jim je pridružil kot študent. V času njegovega doraščanja je šla slovenska domovina skozi težke čase, skozi velike socialno-gospodarske, narodne in politične krize. Vse to je motiviralo in oblikovalo spoznanja, mišljenja, značaje in narodno zavest doraščajočih, mladih slovenskih ljudi, predvsem študentov, katerim je pripadal tudi dr. Pavlovčič. Potem pa je prišla še vojna, okupacija in komunistična revolucija.

Iz spoznanj po potrebi slovenske avtonomije, je v prvih

vojnih letih dr. Lambert Ehrlich razvil idejo o potrebi samostojne slovenske države. Po njegovem umoru so idejo širili in utrjevali dr. Ciril Žebot, France Jeza, dr. France Dolinar, dr. Ruda Jurčec in Slovensko državno gibanje s svojimi organizacijami in glasili v Kanadi in Argentini ter delom po vsem svetu in v domovini.

Dr. Pavlovčič se je od vsega začetka pridružil gibanju in slovenska državna ideja je bila ves čas osnova njegovega narodno-političnega delovanja. Bil je podpisnik »Majniške deklaracije 1989«, od katere sta danes uresničeni le samostojnost in neodvisnost Slovenije. Ni pa še uresničena demokratizacija vsega slovenskega življenja. Doslej imamo le črke, ki so mrtve, ni pa duha in iskrenega prepričanja za uveljavljanje prave demokracije. Tudi ni duha in volje za popravilo neznanjskih krivic, ki jih je zagrešila revolucija. Sloveniji je potrebna dekomunizacija, kakor je bila zahodni Nemčiji potrebna denacifikacija.

Ko v tem okviru presojava delo dr. Milana Pavlovčiča, moramo priznati, da je bilo to zelo veliko narodno in kulturno delo nadvse pomembno z ozirom na kraj in čas. Uresničil je navodilo pesnika Simona Gregorčiča: »Ne le kar mora, kar more to mož je storiti dolžan.« In je pokončen mož tisti mož, ki hodi ravno pot.

Naj dr. Milanu Pavlovčiču dobri Bog nakloni še veliko zdravih in zadovoljnih let v krogu svoje družine, prijateljev, in še pri delu za boljšo Slovenijo!

BODOČA VLADA

REPUBLIKE SLOVENIJE

Na podlagi prvega odstavka 112. člena Ustave Republike Slovenije in 11. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije ter 266. člena Poslovnika državnega zbora je mandat dr. Janez Drnovšek predlagal predsedniku Državnega zbora dr. Janezu Podobniku naslednjo listo za imenovanje ministrov:

Marjan PODOBNIK	SLS	minister brez resorja, ki nadomešča predsednika vlade in koordinira državotvorna ministrstva
mag. Anton ROP		minister za delo, družino in socialne zadeve
dr. Marjan SENJUR	SLS	minister za ekonomske odnose in razvoj
mag. Mitja GASPARI		minister za finance
Metod DRAGONJA		minister za gospodarske dejavnosti
Ciril SMRKOLJ	SLS	minister za kmetijstvo in gozdarstvo
Jožef ŠKOLČ		minister za kulturo
Mirko BANDELJ		minister za notranje zadeve
Tiž TURNŠEK	SLS	minister za obrambo
dr. Pavel GANTAR		minister za okolje in prostor
Tomaž MARUŠIČ	SLS	minister za pravosodje
mag. Anton BERGAUER		minister za promet in zveze
dr. Slavko GABER		minister za šolstvo in šport
dr. Marjan JEREB	SLS	minister za zdravstvo
dr. Lojze MARINČEK	SLS	minister za znanost in tehnologijo
Zoran THALER		minister za zunanje zadeve
mag. Božo GRAFENAUER		minister brez resorja, odgovoren za področje lokalne samouprave
Janko KUŠAR	SLS	minister brez resorja, odgovoren za koordiniranje delovnih teles s področja socialnega varstva.

Pred leti so številne organizacije dr. Milana Pavlovičiča in ženo Barbaro počastili za požrtvovalno delo pri oddaji Pesmi in melodije iz lepe Slovenije. Dr. Pavlovčič je na desni na sliki, nato je Cilka Švigelj, ki je predstavljala folklorno skupino Kres, nato ga. Barbara Pavlovičič, Mojca Slak, ki je predstavila Dramatsko dru-

NAŠE ŽIVLJENJE ...

Od Zahvalne nedelje naprej se je pri nas v Torontu marsikaj zgodilo.

Na Misijonsko nedeljo v oktobru je tombola pri Mariji Pomagaj zbrala čez 16 tisoč dolarjev za slovenske misijonarje. Pri tej akciji sodelujejo župljani obeh župnij.

Vsakoletni bazar v Domu Lipa je spet korist na prilika za dobra dela in pomoč tej slovenski ustanovi. Koncem oktobra so člani Slovenskega letovišča na občnem zboru pri Brezmadežni pregledali delo leta 1996 in ugotovili da je vse v redu. Sedanji predsednik John Kuri ml. ima za izboljšanje letovišča mnogo zaslug in zaupanja letoviščarjev, s katerimi bo v bodoče izpeljal se nove načrte. November je čas banketov in srečanj z znanci:

Dom Lipa, Simon Gregorčič, Večerni zvon, Holiday Gardens itd.

Zazvonilo je z velikim zvonom... 35. letnica župnije Brezmadežne! Misijon z vodilom "Da bi imeli življenje..." od 15. do 27. novembra je prebival mlačne, zaspane duše. Misijonarja Tomaž Podobnik in Peter Žakelj sta odlično opravila svoje delo. Kljub bojzani za neuspeh je ob koncu misijona vsa župnija slovesno zapela hvalnico Bogu. Izreden obisk mladine (slovenska šola, skavti, plesne skupine, Apostolski krožek) je bil poseben blagoslov.

G.Tomaž Podobnik je potem vodil še

duhovno pripravo za praznike pri Mariji Pomagaj. K spovednici sta pripeljala znatno število vernikov.

Sv. Miklavž z angelci in parkeljci je spet obiskal našo mladino pri obeh cerkvah in jo razveselil s petjem, igro in instrumenti.

Pržgali smo Adventno svečo in pričakovali Božič. Večerna družinska polnočnica je vedno posebno doživetje. Mladinske žive jaslice ustvarjajo pobožno razpoloženje Svete noči, da za hip utihne sum sveta in zaslutimo mir božji, ki je v preprostem vernem srcu doma. In potem slovesno petje vse božične dni... Koncert božičnih pesmi, ki ga je v cerkvi Marije Pomagaj priredil avstrijski zbor EDELWEIS pa dvigne naše misli k veliki družini kristjanov, ki z nami slave Odršenikovo rojstvo.

Med kulturne dogodke spada igra "Kje je meja?". Slovenska igralska skupina Toronto jo je pripravila za nastope po slovenskih dvoranih od oktobra lanskega, do aprila letošnjega leta.

Pred Božičem je pri Mariji Pomagaj razstavljal Nežka Skulj-Petek, ki je znana v torontskih umetniških krogih.

26. januarja so mladina in cerkveni pevci župnije Marije Pomagaj s pestrim zabavnim programom nastopili v Domu Lipa in želi lep uspeh.

In potem je prišel pust ... Z maškarami in z imenom "Valentine dance" ga je slovensko letovišče praznovalo 8. februarja pri Brezmadežni, Slovenski dom za svojo 34. letnico pa v dvorani na Manning Ave. 15. februarja. Obakrat zelo številna udeležba. Torej še živimo, delamo, molimo in se veselimo, mislimo slovensko.

Vmes pa odhajajo in se od te revne zemlje poslavljajo naši domači, znanci in prijatelji: 26. oktobra sestra Miranda Ana Kavčič od Marijinih sester, neutrudna delavka za božje kraljestvo na zemlji, 21. decembra prof. Jože Osana, dolgoletni organist pri Brezmadežni, glasbenik in skladatelj, učitelj glasbe in umetnik na klavirju in orgljah. V januarju so dokončali svojo življensko pot:

Aleksander Koželj, dolgoletni član Slovenskega gledališča in zvest župljan Brezmadežne, dr. Vojko Bratina, znanstvenik svetovnega slovesa, Dušan Klemencič, dolgoletni pevovodja pri Mariji Pomagaj, bivši upravnik slovenske Hranilnice in posojilnice J.E. Krek. Naj mirno počivajo v kanadski zemlji. Naj jim Bog obilno plača za vsa njihova dobra dela!

Anica Resnik.

"Kako je nastala koalicija med SLS in CIS"?

Civilna iniciativa za Slovenijo (CIS) je politična stranka, ki je nastala kot nadaljevanje pred tremi leti in pol ustanovljene združbe državljanov. Družiti smo se začeli zaradi skupnega spoznanja, da je za Slovenijo najbolj nujen ukrep doseči popolno jasnost in razvidnost trošenja javnih financ.

Prek vrste člankov, javnih razprav in drugih javnih dejavnosti smo prišli do jasnih zahtev, kaj je treba storiti v Sloveniji, a naleteli smo na gluha ušesa. Edina, ki je takrat podobno razmišljala, je bila SLS, a kot opozicijska stranka ni imela moči, da uresniči kakšno od naših zahtev.

V CIS smo pred dobrim letom začeli s projektom Civilna iniciativa za Slovenijo kot samostojni politični subjekt, ker smo dokočno spoznali, da z naslavljanjem naših ugotovitev in predlogov na oblastne strukture ni moč doseči ničesar, zato se moramo obrniti direktno na državljane. Osnovna ideja je bila, da kot samostojna stranka s svojim programom in verodostojnostjo dosežemo javnega ojačamo opozicijski lok strank slovenske pomladi. Logična sogovornika sta bila SLS in SDS. S ponudbo o sodelovanju smo se obrnili na obe stranki.

Odgovor je bil pri obeh identičen, in sicer: možnosti za neko novo obliko Demosa so minimalne, pri obeh je bilo ocenjeno, da samostojen nastop stranke CIS na volitvah, kot stranke, ki nima lastne infrastrukture in ne namerava kandidirati na vseh 88 okrožjih, pomeni le odvzemanje glasov strankam slovenske pomladi in z obeh strani je sledil identičen predlog, da se povežemo z eno ali drugo stranko. Nagib k SLS je bil logičen predvsem zaradi prejšnjega uspešnega sodelovanja.

Sedanja koalicijska pogodba med SLS in CIS je posledica povedanega. V koaliciji bomo okrepili programska izhodišča in prispevali k uresničitvi zastavljene programa.

ZA CIS, PREDSEDNIK MIHA BURGER

DRAZDE, 30. jan. 1997

Izjava civilne družbe

Predstavniki skupin CIVILNE DRUŽBE sporočamo javnosti in strankam Slovenske pomladi:

Slovenski ljudski stranki - SLS
Socialdemokratski stranki Slovenije - SDS
Slovenskim krščanskim demokratom - SKD,
naslednjo izjavo:

Podpisani predstavniki Civilne družbe (po abecednem redu) zavračamo "sedanjo tranzicijo", saj z istimi voditelji ohranja realsocialistični totalitarizem. Režim ostaja na oblasti z blokado javnih glasil, s krajo družbenega in državnega premoženja ter z volilnimi in povolilnimi prevarami. S tem krši temeljne človekove pravice, zapisane v splošni deklaraciji človekovih pravic - Generalna skupščina ZN (1948) in to v naši ustavi. Namesto "tranzicije" zahtevamo NORMALIZACIJO naše družbene in državne ureditve.

Verjamemo, da stranke Slovenske pomladi lahko uresničijo upravičene zahteve državljanov po normalizaciji demokratične družbe, zato jih podpiramo v njihovem političnem boju.

Želimo, da bi stranke Slovenske pomladi nastopale skupno, ker bo le njihova skupna moč omogočila demokratičen razvoj slovenske države in blaginjo slovenskim ljudem.

1. Civilna iniciativa - ing. Miha Burger
2. Državlanski forum za humano šolo - dr. Angelca Žerovnik
3. Izseljensko društvo Slovenije v svetu - Boštjan Kocmur
4. Konfederacija novih sindikatov Slovenije - Irena Virant
5. Krog slovenskih kulturnih delavcev in varstvenikov okolja - ing. Nevenka Sterlekar
6. Liberalni forum za proučevanje političnih gibanj - Janez Vuk
7. Nova slovenska zaveza - dr. Tine Velikonja
8. Združeni ob Lipi sprave "Lipa sprave" - Stanislav Klep
9. Združenje lastnikov razlaščenega premoženja - Franc Izgoršek
10. Združenje mobiliziranih Gorenjcev v redno nemško vojsko 1941-1945 - ing. Jože Ahačič
11. Združenje za demokratizacijo javnih glasil - mag. Vinko Vodopivec
12. Združenje žrtev komunističnega nasilja - dr. Ludvik Čanžek
13. Socialdemokratski krščanski forum - prof. dr. Marica Marolt-Gomišček
14. Društvo za ureditev zamolčanih grobov - Franc Perme

Ljubljana, januar 1997

Slovenke in Slovenci, državljani Republike Slovenije

Slovenija dobiva vlado, ki nima podlage ne v volilnem rezultatu, ne v naklonjenosti javnega mnenja, po prvih vesteh pa ne bo deležna niti mednarodne podpore, saj liberalno-nacionalistično-upokojsko-komunistična naveza ne vzbuja posebnega zaupanja.

Po volitvah 1992 so normalno vlado izničila razna zakulisna preseljevanja strank v državnem zboru in primer Jelinčič. Na zadnjih volitvah so zgodbo s podkupovanji in prestopi nadaljevali.

Če bomo nemo spremljali potrjevanje vlade, ki je s prevaro in politično korupcijo prišla na oblast, bomo sprejeli politiko in kulturo, ki nam je tuja. Slovenska zgodovina ne sme biti zgodovina kontinuitete od komunističnega terorja in pokolov do kraj javne lastnine in politične korupcije.

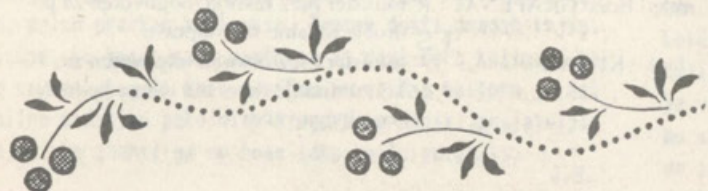
CIVILNA DRUŽBA

SVET SLOVENSKEGA NARODA

Da ne bi pozabili, se spodobi spomniti na sklepe iniciativnega sestanka, sklicanega na pobudo SSK - KRS za ustanovitev Sveta slovenskega naroda, ki je bil v petek, 15. 12. 1995, v Plečnikovi sobi. Na naše povabilo, da se ustanovi Svet slovenskega naroda, so se odzvali: predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. France Bernik, ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar, predsednik SSK dr. Jože Bernik, predsednik Ustavnega sodišča dr. Tone Jerovšek, rektor Univerze v Mariboru dr. Ludvik Toplak. Na tem srečanju so očrtali najbolj žgoča vprašanja slovenskega naroda in države:

- definicijo nacionalnega interesa Slovencev,
- moralno vrednostno prenovo,
- moralno odgovornost nosilcev javnih funkcij,
- reševanje problematike Slovencev po svetu.

Sprejeta stališča so še bolj živa, kot so bila predletom dni. Hudo napako je naredil predsednik republike, ker je zadnji trenutek odpovedal udeležbo kot nezdržljivo s svojo ustavnofunkcijo. Ali ni mesto za iskanje izhoda iz sedanje hude politične in moralne krize v takem okviru? Zaradi odsotnosti temeljev slovenstva, ki jih je pokojni dr. Anton Trstenjak označil z besedo poštenost, lezemo v svet nemorale in nepoštenosti. Znova se želim zahvaliti vsem, posebej članom in darovalcem za izvedbo programa in tudi za preureditev našega >>slovenskega doma<< v Ljubljani, Cankarjeva 1/IV. V domovino se je tako vrnil glavni odbor SSK. Iz temačnega, neprijaznega okolja so se prostori v zadnjem letu spremenili v svetel dom, kjer številne Slovence iz tujine in domovine sprejmejo odkritosrčni in prijazni ljudje.

DA SE RAZUMEMO

Slovenski volilci, slovenska javnost in slovenski narod, izgleda, da zapadajo vedno bolj in bolj dosledni polarizaciji in razcepljenosti. Ta razcepljenost prehaja v stopnjo npremostljivosti, ki smo ji bili priča za časa državljanske vojne na Dolenjskem. Na eni strani je trdoživa trdnjava nosilcev nekdanje komunistične oblasti in njenih vernih naslednikov, na drugi strani pa le deloma uspešna a jako močna prisotnost "upornikov", vidi bodočnost v strankah slovesne pomladi. Razdeljenost v Republiki Sloveniji je pravzaprav razdeljenost med pripadniki demokracije na ustih, so pa dejansko zagovorniki sistema, ki je po drugi svetovni vojni izvajal grozno nasilje nad vsemi, ki so bili le označeni kot nasprotniki komunističnemu totalitarizmu.

Ta polarizacija se je pomovno pokazala po lanskoletnih volitvah ali že pri volitvah. Sistem, ki mu stojijo na čelu komunisti ene ali druge oblike, Kučanovi ali Drnovškovi, je najprej onemogočil glasovanje pri volitvah mnogim, ki bi zagotovo dali svoj glas eni izmed strank slovesne pomladi. Da bi ta sistem prevladal in ostal na oblasti so njega nosilci bili pripravljene storiti vse, tudi kupovati in podkupovati. In po neuradnih poročilih, ki so prišla is Slovenije, je tudi primer Pucka primer, ki spada v to kategorijo. In Drnovšek? Če ne bo v naprej predsednik vlade, je zagrozil, bo z vso vneto rušil vlado, slovensko gospodarstvo in vse, kar se da in kar je - po njegovo - treba porušiti. Porušiti je treba, spet po njegovo, slovensko demokracijo.

Komu je torej mar bodočnost slovenske države! Gotovo ne komunistov, ki so si na vso moč prizadevali, da bi Slovenija ostala v Jugoslaviji. Morda ne očito zato, da se ne bi preveč osovražili pri ljudeh. Gre pa več kot samo za slovensko državo. Ker je proti njihovi volji prišlo do slovenske države, se celo zanjo lastijo domala vse zasluge, namesto da bi se zakrili v svojo sramoto in pristala na rojstvo demokracije v novi državi. Toda demokracija upošteva splošne in enake pravice vseh. Komunisti pa hočejo zase več pravic, boljši gospodarski položaj in, seveda, boljšo in bolj zgodnjo pokojnino. Ne gre samo za visoke politične položaje, gre morda nič manj, za vsakega se tako nepomembnega uradnika, ki lahko po mili volji odloča v vseh zadevah, pomembnih in nepomembnih vselej in povsodi. In kar je zelo pomembno, to po naročilu.

ZAPLENJENE POSESTI IN MONOPOL NAD GOSPODARSTVOM

Ker stranke levice niso dobile zadostne večine - če ne bi bilo Puckovega preskoka, bi sploh ne imele večine - je Drnovšek poskušal, da si zagotovi sodelovanje strank, ki odklanjajo levico, ni pa bil voljan spustiti iz rok ministrstva za gospodstvo.

Točneje, ne on ne nihče iz vrst komunistov, se ne more spoprijazniti z možnostjo, da bi bilo treba vrniti, da bi sploh kdaj bilo treba vrniti, kar so si s krajo komunisti prilastili, ko so po vojni prišli na oblast.

"Ko nočeš priznati, da ima vsak, ki je lastnik, pravico do svoje lastnine, do izgubljenega doma in drugega nepravilno odvzetega imetja, in ko ne maraš povedati z jasno besedo, da je zločin nad ljudmi, ko so bili izgnani, ni mogoče razumeti, da je vse, kar je zapisano o spravi, res sprava". To je bila izjava predstavnika sudetskih Nemcev, ki so bili izgnani iz Češke in jim je bilo odvzeto njihovo premoženje. "Mi hočemo mir in spravo s Čehi, toda našim pritožbam in zahtevam je treba ugoditi, predno nam je mogoče pozabiti na preteklost in graditi skupno bodočnost.

Levičarska oblast v Sloveniji misli drugače. Kučan je večkrat poudaril, da bi poranava krivic prizadevala nove. Kučan in njegovi rdeči sodelavci niso utrpeli nikakih krivic, ne zdaj, ne v preteklosti, zato jim, seveda ni mar, da bi tisti, ki so utrpeli krivico, tisti, ki so z nasiljem izgubili domačijo in z njo dobršen del druge lastnine, dobili vrnjeno to, kar je po pravici in zakonu njihovega. Tudi je potrebno spomniti, da so bili tisti, ki so se krivično in nasilno polastili lastnine svojih političnih nasprotnikov prav Kučan in njegov klan. Leti so veliko nakradenega premoženja pridržali zase. Maček ni bil edini, ki je imel na roki - tako je povedal očitivec - ur zapestnic od dlani do ramen, da ne govorimo o ukradenih nepremičninah.

Dokument, ki govori o spravi med Čehi in sudetskimi Nemci, - če se povrnemo k njihovim medsebojnim odnosom, - je brezpredmeten, kot je brezpredmetna uzakonitev povračila ukradenega ali, da se lepše šliši, zaplenjenega premoženja, če pa se ta zakon ne spoštuje ali sploh ne upošteva. Da obdržijo ukradeno lastnino tudi v naprej, so si izmislili vse mogoče zapreke, ena med njimi je manipuliranje s slovenskim državljanstvom, ki se zaheva za povrnitvi zaplenjenega premoženja. Slovensko državljanstvo pripada tudi slovenskim izseljencem in kdor nima zahtev po povrnitvi premoženja, si brez težav pribodi priznanje, da je državljan Republike Slovenije. Težave pa nastanejo ali pa je sploh nemogoče za tiste, ki imajo pravico do povračila njim zaplenjenega premoženja. Niti pitijska odločba Vrhovnega sodišča njim v prid jim ne koristi.

In pa divje lastninjenje! Ne samo Kučan, še marsikateri rdeči veljak je postal lastnik ukradenih hiš, ne da bi zanje plačal kaj več kot skromno simbolično vplačilo in se to samo zato, da je bilo mogoče urediti to umazano lastninjenje na pristojnih uradih. Divje lastninjenje ali tatvina skupnega, to je družbenega premoženja, ki ga bo v mnogih primerih moral slovenski davkoplačevalec odplačati zato, da ga bo država mogla vniti pravim

lastnikom, je prav tako zločin.

STARI SISTEM V NOVI OBLIKI

Podobnih vrst tatvin je veliko. Najbolj kričeč primer je seveda Cerkev, ki ji razni Jelinčiči celo odrekajo pravico do slehernega premoženja, kaj šele lastnine, ki ji jo je partija nasilno odvzela, in bi morala biti njena tudi danes. Pri primeru Cerkev je poleg grabežljivosti, seveda, se drugi namen, namreč delati težave Cerkvi in jo ponižati (tudi s klevetanjem), kolikor največ mogoče. Grabežljivost pa je bil in je glavni razlog rdečih oblastnikov, političnih in gospodarskih, ko so odkupovali od države - drugi niso imeli te prilike - za čisto malenkostne denarje javne objekte, predvsem na produkciju industrije. Seveda je to tatvina, pa čeprav je bila ali je na videž v skladu z zakoni, ki so si jih v ta namen izglasovali.

Žalibog ljudje tega ne vidijo in se pustijo preslepiti. Je pa pri tem še ena sila važna okoliščina: ustrahovanje. Na zunaj se zdi ali vsaj naj se zdi, da je v Sloveniji zadosti svobode in naj se nihče ne boji svoje mnenje javno povedati in javno pokazati. A to je le videž: Kučanov klan Drnovškova spletkarjenja so najboljša garancija, da Slovenija ni niti demokratična, niti pravna, niti zares svobodna država. Je pa država, ki ne le omogoča, marveč celo naroča, da rdeča elita, pa če je še tako brezobzirna za "čisto korupcijo", v prvi vrsti odgora za izigravanje slovenskega človeka.

KAKO S SPRAVO

Če tisti del slovenskega naroda, ki je bil in je žrtev rdečega režima, ponuja spavo, je to dejansko veliko prenegljen korak. Prav je, da bi bil pripravljen sprejeti ponujeno roko sprave, ni pa prav, da moleduje zanjo, kot je v marsikaterem smislu primer. Biti pripravljen sprejeti ponujeno roko sprave - in ta roka ni bila še nikoli ponujena - pa bi pomenilo istočasno, da so zato potrebna predhodna dejanja, podobna tistim, ki jim Sudetski primer daje primeren izraz in primerno obliko. Morda je celo zelo prav, da imamo pred očmi primer iz življenja Nemcev, saj se jim slovenske oblasti, dostikrat po nepotrebnem v vsakem primeru pa prekomerno globoko klanjajo, a hočejo na zunaj prikazati vzvišeno mero samozavesti, ki je ni. Kot, tako izgleda, bo Sudtski primer v kratkem našel primerno razrešitev, bi bilo vsekakor potrebno, da tudi slovenski primer najde zadovoljivo rešitev - seveda ne Kučanovo narodno pomirjenje - tako da bo končno mogoče misliti, kako graditi skupno bodočnost. Čista prevara pa bi bila, če bi pri tem hote pozabljali na preteklost, ki je za slovenske komuniste skrajno nečastna.

c. j. m.

Ukradena kopija Svetogorske

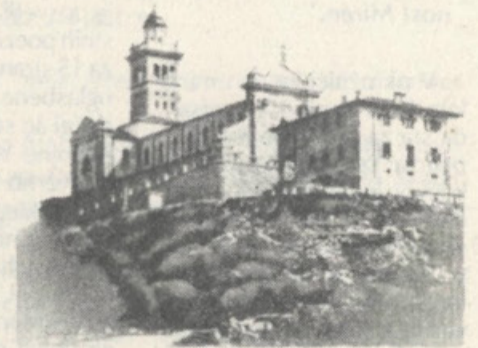
Dnevnik Slovenec je 7. septembra 1996 objavil dopis o baročni kopiji Marije Svetogorske, ki je bila nekoč last družine Kodelja. Kasneje so jo v zahvalo poklonili baronom Codelli, ki so imeli graščino na Kodeljevem pri Ljubljani, z zahvalo za pomoč pri pomembni zadevi.

Med zadnjo vojno je bilo premoženje baronov Codelli izropano. V gradu je imela vsa povojna leta svoj stan jugoarmada. Kopija Svetogorske se je pred časom pojavila v nekem ljubljanskem antikvariatu, očitno ukradena. Prodajalec "neznan". Tedanji kulturni minister Sergij Pelhan, nekdanji župan v Novi Gorici, je takoj odobril denar Goriškemu muzeju v Novi Gorici za nakup ukradene podobe. Vodstvo muzeja pa je bilo še toliko nerazsodno ali drzno, da je ukradeno kopijo dalo na razstavo skupaj s slikami furlanskega slikarja Antonia Parolija, ki jih je zbral novogoriški muzej. Primer s kopijo Svetogorske postavlja vprašanje tudi o poreklu mnogih drugih podob na tej razstavi.

Novi obrambni minister TIT TURNŠEK, dipl.ing. in director INDES, d.o.o. si je s svojim prijaznim nastopom na obisku v Kanadi pridobil več prijateljev. Pri novih dolžnostih v službi domovine mu želimo veliko uspeha!

Mati božja na Sveti Gori pri Gorici.

TELEFONSKA ANKETA

Posredno me anketirala je naša vlada, ker ugotovila bi (verjetno) rada, ce ji ljudstvo se vedno (s)lepo zaupa in ce se ni (s)mo na robu... (ob)upal

Izprasevalka si je vprasati me dovolila koga bo moja "malenkost" .. volila?! Odgovoril takoj sem in enostavno: "Vprasanje je vase protiustavno!"

Ceprav nam vlada stalno zatrjuje, da ustava se pri nas zares spostuje, zelim vkljub temu ji v ljudno sporciti "Pojdite, prostim, malo se ... soliti!"

G.Ludviku Jamniku, uredniku SD se zdravje dnevno izboljšuje. Upamo, da ga bo spomladno sonce zopet privedlo med nas. Bog Te živi, Luka!

POPRAVEK

V zadnji številki SD smo pomotoma navedli ime Boris Pahorja kot poslanca v parlamentu RS. Pravilno bi moralo biti BORUT PAHOR. Pomoto popravljamo.